

LAIMINO IR TIKINČIUOSIUS,
IR ATEISTUS

Popiežiaus palaimintojo Jono Pauliaus II apsilankymas 1993-ųjų rugsėjo 4-8 dienomis iki šiol išliko viena ryškiausių akimirų nepriklausomybės atkūrusioje Lietuvoje.

Vilniaus oro uoste pabučiavęs Lietuvos žemę, padėkojęs už krikščioniškųjų vertybių saugojimą okupacijos metais Jonas Paulius II perspėjo ir apie artėjančius naujus iššūkius: vartotojiškos visuomenės dvasinį skurdą, su krikščionybe nesuderinamų pagundų pavojų.

Šių popiežiaus žodžių prasmę anuomet nepriklausomybės euforija gyvenančioje Lietuvoje mažai kas suprato.

Daug kalbų, pamokslų Jonas Paulius II (iki išrinkimo popiežiumi – Karolis Wojtyła) sakė ir lietuviškai. Anuomet net Vatikane buvo pabrėžiamos popiežiaus lietuviškos šaknys.

Vilniuje popiežiui buvo įteiktas kunigo Eugenijaus Gerulio nutapytas K. Wojtylos motinos, Silezijoje (Lenkija) gimusios lietuvių kilmės

Emilijos Kačarauskaitės, portretas.

Šventąjį Tėvą 1993 metų rugsėjo 4 dieną Vilniaus oro uoste sutiko prezidentas Algirdas Brazauskas, pabučiavo ranką. Kitą dieną šalies vadovas važiavo į mišias Vingio parke, bet pakeliui jį ištiko tulžies akmenligės priepuolis ir teko vykti į ligoninę.

Vakare, po mišių, apie prezidento sveikatos būklę papasakoti pontifikui buvo įgaliotas savo pažiūrų neslepiantis ateistas, tuometis Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas.

„Gera mokėjau lenkų kalbą, todėl buvau įgaliotas paaiškinti popiežiui, kodėl prezidentas negalės jo lydėti tolesnėse kelionėse po Lietuvą. Jonas Paulius II viską suprato ir mane palaimino“, – prisiminė laisvamanis Č.Juršėnas.

Tais laikais buvęs Policijos departamento pareigūnu, atsakingu už viešosios policijos darbą, dabartinis Ekskomisarų biuro viceprezidentas Arvidas Januška prisiminė: „Tai buvo

Jonas Paulius II Lietuvoje.

vad.lt

iššūkis jaunai Lietuvos policijai. Po nepriklausomybės atkūrimo buvo praėję treji metai, popiežiaus viešnagė buvo pirmasis tokio išskirtinio lygio asmens vizitas jaunoje valstybėje.

Pirmąkart teko tokia užduotis – garantuoti šimtaprocentį saugumą asmeniui, kuris turi įprotį bet kuriuo momentu

prieiti prie minios, bendrauti su žmonėmis, liesti jų rankas. Bet, atrodo, viskas pavyko.”

Vizito metu Jonas Paulius II nusilenkė Sausio 13-osios aukoms Vilniaus Antakalnio kapinėse, aplankė su katalikyte susijusias žymias vietas Lietuvoje, tarp jų Šiluvą, Kryžių kalną.

Didžiausias popiežiaus kelionės renginys Lietuvoje buvo mišios Vingio parke rugsėjo 5 dieną, į kurias susirinko apie 100 tūkst. žmonių.

Tai buvo pirmas ir kol kas vienintelis popiežiaus vizitas mūsų šalyje per daugiau kaip 600 metų krikšto istoriją.

Artūras Jančys, lrytas.lt

SEIMO PIRMININKO
VADOVAUJAMA DELEGACIJA JAV

Vilnius, rugsėjo 13 d. (ELTA). Seimo Pirmininkas Vydas Gedvilas ir jo vadovaujama delegacija - Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas Vytautas Gapšys, Seimo Pirmininko pavaduotojai Petras Auštrevičius ir Gediminas Kirkilas, Seimo narys Emanuelis Zingeris - šeštadienį išvyksta darbo vizito į JAV.

Seimo vadovas kartu su delegacija vizito metu lankysis Washington D.C., Williamsport, PA ir Chicago, IL.

Vizitą delegacija pradės susitikimu su Pennsylvania nacionalinės gvardijos vadovybe, dalyvaus Nacionalinės gvardijos ir Lietuvos kariuomenės bendradarbiavimo 20-mečio minėjime. Vizito programoje taip pat planuojamas susitikimas su Pennsylvania valstijos universiteto programos „Penn State Extension” komanda, su kuriais aptars skalūninių dujų gavybos klausimus, apžiūrės skalūninių dujų gavybos vietas.

V. Gedvilas susitiks su JAV Kongreso pirmininku John Boehner, JAV Senato daugumos vadovo pavaduo-

toju Richard Durbin, JAV Kongreso Baltijos draugų grupės pirmininkais John Shimkus ir Adam Schiff, JAV valstybės departamento atstovu, JAV ir Lietuvos verslo tarybos nariais.

Komandiruotės metu Seimo delegacija dalyvaus Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai skirtos interaktyvios UNESCO parodos „Lietuva pašto siuntoje” atidaryme Pasaulio banke, Vilniaus geto likvidavimo 70-mečiui paminėti skirtame renginyje Lietuvos ambasadoje JAV.

Rugsėjo 18-ąją Seimo Pirmininkas V. Gedvilas JAV Kongrese dalyvaus Demokratinių bendrijų Parlamentinio forumo atidaryme, taip pat viešame renginyje Europos institute Rytų partnerystės tema.

Čikagoje Seimo pirmininkas lankysis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL, susitiks su Lietuvių verslo tarybos nariais ir JAV lietuviais verslininkais, dalyvaus Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai paminėti skirtame renginyje bei Dariaus ir Girėno skrydžio atminimo lentos atidengimo iškilmėse.

LIETUVOS KARIUOMENĖS VADAS
NATO KARINIO KOMITETO SUSITIKIME

Vilnius/Budapeštas, rugsėjo 13 d. (ELTA). Rugsėjo 13-15 dienomis Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius Budapešte, Vengrijoje, dalyvaus NATO karinio komiteto susitikime. Jame 28 NATO šalių kariuomenių vadai aptars NATO vykdomų operacijų Afganistane ir Vakarų Balkanuose eigą, sąjungos transformacijos klausimus, saugumo situaciją Šiaurės Afrikos ir Artimųjų Rytų regionuose.

Susitikimui pirmininkaus karinio NATO komiteto pirmininkas generolas Knud Bartels.

NATO karinis komitetas yra aukščiausia NATO karinė vadovavimo struktūra, pavaldi Šiaurės Atlanto Tarybai, Gynybos planavimo ir Branduolinio planavimo komitetams.

Kariniame komitete priimami kariniai strateginiai sprendimai ir formuojami kariniai patarimai Šiaurės Atlanto Tarybai, kuri priima politinius

sprendimus. Nuolatinis darbas NATO kariniame komitete atliekamas per posėdžius, kuriuose dalyvauja šalių deleguoti kariniai atstovai.

Karinio komiteto susitikimai kariuomenių vadų lygiu paprastai vyksta tris kartus per metus. Du iš šių susitikimų organizuojami Briuselyje, o vienas rotacijos būdu kurioje nors NATO valstybėje narėje.

Planuojama, kad kitas išvažiuojamasis NATO karinio komiteto susitikimas vyks 2014 m. rugsėjo 19-21 dienomis Lietuvoje.

JT INSPEKTORIAI TURI ĮRODYMŲ

New York, rugsėjo 13 d. (ELTA). Jungtinių Tautų (JT) inspektoriai turėtų pateikti savo ataskaitą dėl tariamo cheminio ginklo panaudojimo netoli Damasko. Švedo Ake Sellstroem vadovaujamų kontrolierių tikslas buvo išsiaiškinti, ar per ataką rugpjūčio 21-ąją iš tikrųjų buvo paskleistos nuodingosios dujos, o ne kas tai padarė. Tačiau, Vakarų diplomatų duomenimis, ataskaitoje dėl atakos, per kurią žuvo šimtai civilių, netiesiogiai bus apkaltintas Bashar al Assad režimas, praneša agentūra Reuters.

Anot diplomatų, ataskaita

turėtų patvirtinti JAV teiginius, kas buvo panaudotos nervus paralyžiuojančios zarinio dujos. Tai būtų netiesioginis kaltinimas B. al Asado režimui, nes **nė viena sukilėlių grupuotė neturi cheminio ginklo**. Ataskaitoje esą bus duomenų ir apie panaudotų raketų skrydžio trajektoriją. Tai leis daryti išvadą, kad raketos buvo paleistos iš regiono, kurį kontroliuoja vyriausybės pajėgos. „Mes tikimės, kad šie įrodymai papasakos istoriją”, - sakė vienas JT diplomatas.

Daug kas priklauso nuo to, kaip ataskaitą įvertins JT generalinis sekretorius Ban Ki

Moon. „O. Sellstroem nieko nekaltins, tačiau niekas negali sutrukdyti generaliniam sekretoriui interpretuoti faktų ir pareikšti, kad kaltinimai krypta konkrečia kryptimi”, - New York kalbėjo diplomatas.

Ataskaita galėtų sustiprinti Washingtono poziciją pokalbiuose su Maskva. JAV ir Rusija šiuo metu tariasi, kaip tiksliai Sirijos cheminiai ginklai galėtų būti perduoti tarptautinei kontrolei. Rusijos prezidentas Vladimir Putin sakė turįs priežasčių teigti, kad atsakomybė dėl cheminio ginklo panaudojimo tenka sukilėliams.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vilniaus, Rygos ir Talino merai A. Zuokas, N. Ušakovas ir E.Savisaaras centrinėje Latvijos sostinės aikštėje šalia Nepriklausomybės paminklo įmontavo atminimo plytelę su 1989 metais surengto Baltijos kelio simbolinio dalyvio pėdsakais. Tokia pat plytelė šių metų gegužės 24-ąją įmontuota Vilniaus Katedros aikštėje - rugpjūčio 20 dieną - Talino centre.

Jonaviškis, 28 metų R. Žeimys vieną rytą neištvėrė ir išsikvietė greitąją pagalbą. Jonavos ligoninėje jis buvo greitai operuotas. Chirurgo iš nustebimo išplėtė akis - paciento skrandyje jie rado net 44 šviesios spalvos ovalo formos paketėlius. Kiekvienas paketėlis sveria maždaug po 16 gramų. Juose sudėtas kokainas. Tokio kiekio kvaišalų vertė rinkoje apie 150 tūkst. litų. Jo gyvybei pavojus grėsė kiekvieną akimirką, nes paketėliai bet kada galėjo plyšti.

Ukrainos prez. V. Janukovyč pareiškė, kad šalis nemato kliūčių pasirašyti Asociacijos sutartį su ES. Tai būtų pirmasis Kijevo žingsnis į narystę Bendrijoje. V. Janukovyč pažadėjo išpildyti visas ES iškeltas sąlygas pasirašyti sutartį. Sutarties pasirašymas turėtų įvykti per lapkritį Vilniuje vyksiantį ES Rytų partnerystės viršūnių pasitarimą.

Lietuvos ketinimą 2015 metais įsivesti eurą privalo lydėti sėkmė, ir valdžia ims visų būtinų veiksmų šiam tikslui įgyvendinti, interviu Vokietijos „Deutsche Boerse Group“ leidiniui MNI teigia Lietuvos banko vadovas Vitas Vasiliauskas. Pasak jo, Vyriausybė, Finansų ministerija ir centrinis bankas neabejoja, kad 2015 metų sausio 1 diena yra reali data, kai Lietuva taps euro zonos nare.

Rugsėjo 13 d., Vilniuje prasidėjo neformalus Europos Sąjungos Ekonomikos ir finansų reikalų (ECOFIN) tarybos posėdis, jo metu numatyti tiek euro zonos šalių, tiek ne euro zonos šalių narių finansų ir ūkio ministrų susitikimai. Lietuvos finansų ministras Rimantas Šadžius sako, jog geru ženklu galima vadinti tai, kad jis buvo pakviestas į euro zonos šalių finansų vadovų susitikimą. Apie tai ministras Lietuvos žurnalistams sakė po uždaro euro grupės susitikimo.

Nereikėjo nė sugriežtintų sienos kirtimo reikalavimų įsigaliojimo rugsėjo 14 d. – Lietuvos vežėjai praneša, kad lietuviški kroviniai jau dabar sulaukia sankcijų vidinėse Rusijos muitinėse. Vežėjai pasakoja, kad muitininkai kroviniams iš Lietuvos nuo rugsėjo 12 d. ryto taiko nuodugną tikrinimą, kai kuriuos jų liepia iškrauti. Dėl tokių tikrinimų lietuviškos prekės ilgam stringa muitinėje. „Nesvarbu, ar lietuviškus krovninius veža Lietuvos ar kitos šalies vežėjas, kroviniams taikomas specialus muitinės režimas. Yra suformuotas rizikos profilis, kurio pagrindinis požymis yra pakrovimo šalis Lietuva. Pagal tai vykdomas šimtaprocentinis prekių iškrovimas, prekių patikrinimas, pavyzdžių paėmimas. Juos perduoda tyrimams dėl prekių kilmės, kodų”, - sakė Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ prezidentas Algimantas Kondrusevičius. Pavyzdžiui, jeigu imami prekių poėmiai tikrinimas gali užtrukti ir savaitę, o prekių iškrovimas - parą ir daugiau. Be to, paslauga brangiai kainuoja. Žiniasklaidai susisiekus su Rusijos ambasadoriumi Vladimir Čichvadze, jis tvirtino neturįs laiko pakomentuoti situacijos. Neoficialiai kalbama, kad yra sudaryti „juodieji“ Lietuvos įmonių sąrašai, kurios be specialios palydos apskritai negalės įvažiuoti į Rusiją.

Prieš daugiau savaitę panašių sankcijų sulaukė Ukrainos vežėjai: jų vilkikai tikrinami nuodugniai, o tai reiškia, kad greitai gendantys produktai pūva tiesiog muitinėje. Rugsėjo 10 d. Rusija uždraudė Moldovos vyno importą į savo šalį. Rusija Lietuvos transporto sektoriui yra labai svarbi rinka. Iš tūkstančio „Linavai“ priklausančių įmonių Rusijoje dirba daugiau nei pusė – 650. Rusija yra svarbiausia Lietuvos eksporto partnerė.

LR Užsienio reikalų ministerija nurodo, kad rugsėjo 13 d. iškvietė Rusijos ambasadorių Vladimir Čchikvadzė dėl Rusijos priemonių prieš Lietuvos vežėjus ir vairuotojus. Užsienio reikalų viceministras Andrius Krivas įteikė atitinkamo turinio diplomatinę notą. Viceministras paprašė ambasadorių imtis priemonių siekiant kuo greitesnio šių problemų sprendimo. Ambasadorius patikino, kad Lietuvos susirūpinimas bus perduotas jo vadovybei.

Tibeto dvasinio vadovo Dalai Lamos kelionės į Lietuvą išlaidos padengtos pardavus bilietus į penktadienį surengtą viešą paskaitą, pranešė organizatoriai. Vienas iš organizatorių Vytis Vydūnas prieš prasidedant Nobelio taikos premijos laureato paskaitai sakė, kad vizito išlaidos siekė 168 tūkst. 932 litus. Į jas įeina kelionė ir apgyvendinimas, renginiai vizito metu, administraciniai mokesčiai, viešinimo išlaidos, Tibeto kultūros dienų renginiai ir skulptūros įrengimas. Rėmėjai paaukojo 28 tūkst. 348 litus, o už bilietus, negalutiniais duomenimis, gauti 178 tūkst. 696 litai.

ELTA, LRT, DELFI

„TRIJŲ BALTIJOS VALSTYBIŲ KELIONĖ – ĮSPŪDINGA”

Baltijos šalių Prezidentų susitikime Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė su JAV viceprezidentu Joe Biden.
Dž. G. Borysaitės nuotr.

Rugpjūčio 30 d. Washington JAV prezidentas Barack Obama priėmė trijų Baltijos šalių prezidentus, tarp jų Lietuvos vadovę Dalią Grybauskaitę. Susitikimo išvakarėse straipsnį „Lietuvos rytui“ pateikė JAV viceprezidentas Joe Biden.

Trys diplomatinės tarnybos išeivijoje, įsikūrusios Washington, penkiasdešimt metų buvo Baltijos valstybių laisvės ir nepriklausomybės troškimo simboliu.

Šiandien JAV prezidentas B.Obama Baltuosiuose rūmuose sveikins Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentus, trijų šalių – NATO sąjungininkių, laisvų tautų ir partnerių – atstovus.

Jūsų valstybių kelionė įspūdinga. Baltijos tautos, kurias kažkada nuo Europos skyrė geležinė uždanga, dabar jau yra neatsiejama Europos dalis.

Lietuva šiuo metu pirminkauja ES Tarybai, Latvija netrukus prisijungs prie euro zonos ir taps Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos nare, Estija pirmauja pasaulyje pagal išplėtotą interneto prieigą ir yra pirmaujanti diegiant e.valstybės principus. Visų trijų Baltijos valstybių ekonomika auga sparčiausiai Europoje.

Akivaizdu, kad šiuo metu gyvename visiškai kitokiame pasaulyje. Šiandien mano šalyje nebeklausama: kaip Jungtinės Amerikos Valstijos galėtų padėti Baltijos šalių žmonėms? Šiandien klausime: ką galime nuveikti kartu kitų labui?

Puikus to pavyzdys – mūsų glaudus bendradarbiavimas kuriant stipriausią istorijoje karinį aljansą. Didžiuojusi, kad būdamas JAV senatoriumi turėjau galimybę remti

Baltijos valstybių stojimą į NATO. Partnerystė, kurią įtvirtinome saugumo srityje, viršijo visus lūkesčius.

Mūsų partnerystė dar niekada nebuvo tokia abipusė. Estijos, Latvijos ir Lietuvos karinės pajėgos petys į petį kartu su amerikiečiais sėkmingai vykdė tarptautinę karinę misiją Afganistane.

Lietuva vadovavo Goro provincijos atkūrimo grupei – prisidėm svarbius išpareigojimus ir savo užduotį įvykdė puikiai.

Latvijos uostai padėjo Šiaurės paskirstymo tinklui, kuris aprūpina Afganistaną.

Tuo metu Estija net ir sunkiais ekonominės krizės laikais metai iš metų skiria 2 procentus BVP gynybai.

Mes labai vertiname savo sąjungininkus. JAV atsisako pripažinti, kad kuri nors šalis gali turėti savo „įtakos sferą“ Europoje. Visos šalys turi suverenią teisę apsispręsti ir pasirinkti savo sąjungininkus.

Tiek prezidentas B.Obama, tiek aš esame įsitikinę, kad Jungtinių Valstijų išipareigojimai pagal 5-ąją NATO sutarties straipsnį yra labai svarbūs – ne tik mūsų, bet ir ateities kartoms.

Mes taip pat siekiame stiprinti ekonominius santykius, kad jie prilygtų mūsų glaudžiam bendradarbiavimui saugumo srityje.

Didžiosios JAV kompanijos jau investuoja Baltijos šalyse. Šiuo metu JAV ir ES derasi dėl naujos sutarties, kuri palengvintų prekybą ir atvertų naujų galimybių ekonomikai augti abiejose Atlanto pusėse.

Europiečiams bus lengviau prieinamos amerikietiškos prekės, o ir Baltijos valstybių verslininkams, svajojantiems sukurti naująjį „Skype“, atsivers platesnės durys į didžiąsą pasaulio rinką.

Energetikos srityje Jungtinės Valstijos gali pasi-dalyti savo unikalia patirtimi. Jūsų energetinė sėkmė JAV svarbi tiek strategiškai, tiek ekonomiškai.

Mes palaikome jūsų, kaip ES valstybių narių, pastangas diversifikuoti energijos šaltinius ir kurti skaidresnę energetikos rinką. Jūsų bendradarbiavimas su šiauriniais kaimynais, pasitelkiant inovatyvius būdus energetinei nepriklausomybei pasiekti, yra visų laimėjimas.

Mūsų santykiai grįsti bendromis vertybėmis, tad mūsų pastangos siekiant vienuodų teisių ir laisvių visiems žmonėms nestebina. Jūsų šalys – tai sėkmės istorijos, į kurias kitos tautos žiūri kaip į pavyzdį ir mokosi iš jūsų neseniai išminktų pamokų.

Mes drauge negailime nei jėgų, nei finansinių išteklių stiprindami pilietinę visuomenę ir skatindami ekonominį augimą kuriant vieningą, laisvą ir taikią Europą bei demokratiją Vidurio Azijos ir Artimųjų Rytų valstybėse.

Baltijos žmonių dvasinė stiprybė ir ryžtas daugelį metų buvo mums įkvėpimo šaltinis. Mes klausėmės istorijų apie tai, kaip už geležinės uždangos gyvenantys žmonės nepasiduoda, priešinasi ir kaip dėl jūsų pasipriešinimo ši uždanga griuvo.

Šį ryžtą pademonstravo jūsų šalių išeiviai, kurie prisijungę prie mūsų visuomenės tapo Amerikos estais, latviais ir lietuviais. Mes niekada nenustojome svajoti, kad Baltijos šalys gali tapti laisvos ir nepriklausomos.

Mes didžiuojamės kartu nueitu keliu ir nekantraujame tęsti šią kelionę kuriant saugesnį, taikesnį ir labiau klestintį pasaulį.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PRIEŠ 15 METŲ IR DABAR

Washingtonė 1998 m. sausio 16 d. buvo pasirašytas JAV, Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių dokumentas, kurį pasirašė prezidentai Bill Clinton, Algirdas Brazauskas, Guntis Ulmanis ir Lennart Meri.

Baltuosiuose rūmuose iškilmingai pasirašyta pirmoji Chartija laikoma svarbiu įvykiu, galinčiu tapti istoriniu, nes dokumente išreiškiama Jungtinių Amerikos Valstijų parama Pabaltijo valstybėms tapti NATO, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų narėmis.

„Ši Chartija reiškia, kaip daug jūsų kraštai yra pažengę, nes dar tik prieš septynerius metus Baltijos valstybių žmonės, kai gynė nepriklausomybę, turėjo stoti prieš tankus. Šiuo metu jūsų kraštuose jau vyksta demokratija ir jūsų valstybių ekonomika yra viena greičiausiai besiplečiančių Europoje”, - kalbėjo JAV prez. B. Clinton dokumento pasirašymo metu, kurio žodžius sekė ne tik Baltijos kraštų žmonės, bet JAV senatoriai ir Kongreso nariai, ambasadoriai, radijo, televizijos ir laikraščių žurnalistai. Baltųjų rūmų spaudos tarnyba pakvietė ir du lietuvių žurnalistus: „Draugo” redaktorę Danutę Bindokienę ir „Lietuvių balso” redaktorių Vytautą Radžių. Kartu dalyvavo liuteronų vyskupas Hansas G. Dumpys, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Petras Buchas, prof. dr. Jonas Račkauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro pirmininkas, Aija Straumanis, JBAVK direktorė ir Algis Rimas, ALT atstovas Washingtonė.

Baigdamas savo kalbą prez. B. Clinton dėkojo šiame krašte gyvenantiems Baltijos kraštų žmonėms, kurie 50 metų kovojo, kad Lietuva, Latvija ir Estija būtų laisvos valstybės. „Mes norime užtikrinti, kad iškovota laisvės dovana niekada nebūtų vėl prarasta. Mes atmename tą 1989 metų rugpjūčio dieną, kai baltiečiai susijungę rankomis nuo Vilniaus, Rygos ir Talino, sudarydami stiprią grandinę. Ji simbolizavo tikrąsias vertybes, o šiandien ta grandinė nusitęsia ir per Atlantą. Amerikos rankos, širdys ir viltys susijungė su jūsų viltimis”, kreipdamasis į trijų Baltijos valstybių prezidentus, baigė savo kalbą JAV prez. B. Clinton.

Praėjo 15 metų, kai vėl šiais metais Baltuosiuose rūmuose įvyko tos Chartijos, dabar pavadintos Partnerystės aktu, pasirašymas rugpjūčio 30 d. Lietuvos prez. Dalia Grybauskaitė, Latvijos prez. Andris Bērzinis ir Estijos prez. Toomas Hendrik Ilves ir JAV prez. Barack Obama. Dalyvavo ir JAV viceprez. J. Biden. Pasitarimo metu aptarta daug naujų problemų ir jie pasirašė bendrą politinę deklaraciją, kuria įtvirtinamos JAV ir Baltijos valstybių įsipareigojimas stiprinti strateginį bendradarbiavimą karinio, energetinio, kibernetinio ir saugumo srityse. Tas svarbus politinis dokumentas įtvirtina strateginio Baltijos šalių ir JAV bendradarbiavimo tęstinumą, pagrįstą Baltijos Chartijos vertybėmis. Suvienija JAV ir Baltijos valstybių pastangas siekiant užtikrinti tarptautinį saugumą kovojant su naujomis karinio, energetinio ir kibernetinio saugumo grėsmėmis.

Prezidentų pasitarime pabrėžta, kad JAV ir Europos saugumas yra svarbus, o Baltijos valstybių nepriklausomybė, suverenumas ir teritorinis vientisumas yra nuolatinis JAV interesas.

S. Tūbėnas

AR ČIA LIETUVOS ISTORIJA AR TIKTAI „LIETUVOS ISTORIJA”?

Donatas Januta

Praeitais metais Lietuvos Respublikos užsienių reikalų ministerijos (URM) užsakymu išleista „Lietuvos istorija”. Šiais metais, taip pat URM užsakymu ir jai finansuojant, pasirodė tos knygos vertimas į anglų ir penkias kitas užsienio kalbas. Siekiant pristatyti Lietuvą visam pasauliui, šių vertimų egzemplioriai jau išsiuntinėti Lietuvos ambasadoms ir konsulatams.

Taip amerikiečiai, prancūzai, vokiečiai ir kiti, paskaitę knygą sužinos ir kartu su mumis galės pasidžiaugti, kad 1944 metų vasarą Sovietų kariškiai išlaisvino Lietuvą: *In the summer of 1944 Soviet military forces liberated Lithuania from Nazi Germany*, ir kad 50-ies metų Sovietų Rusijos – „didžiojo brolio” – okupacija praturtino lietuvius: *Lithuanians learned the Russian language well and directly benefited from the great achievements of Russian culture*.

Tie rusų kultūros didūs pasiekimai – „*great achievements of Russian culture*” - kuriais lietuviai naudojosi tiesioginiai – tai pirmoje vietoje turbūt gulagai ir kolhozai? Skaitytojas taip pat sužinos, pasiskolinant Ryto Vaičiulio žodžius, kad iki pat 1920 ar 1922 metų Lietuvos ūkininkai, vietoj to, kad naudotų mėslą kaip trašą, nuleisdavo jį į kanalizaciją.

Knygos autoriai – keturi: Lietuvos edukologijos universiteto dėstytojas istorikas dr. Mindaugas Tamošaitis, ir trys buvę istorikai, dabar pasirinkę kitas karjeras – Lietuvos televizijos žvaigždė Alfredas Bumblauskas, politikas/diplomatas Alfonsas Eidintas ir politinis komentatorius Antanas Kulakauskas.

Pagal Tamošaičio viršuje cituojamus teigimus, mes, lietuviai, turėtume padėkoti už atneštą „Stalino saulę” ir 50 metų trukusią sovietų okupaciją. Ar tam pritaria knygos redaktorius Eidintas ir kiti autoriai, šioje knygoje stoję petys į petį su Tamošaičiu? **Ar tai yra Užsienių reikalų ministerijos dabartinė oficiali pozicija? Jeigu ne, tai kaip galėjo tokius teigimus praleisti?**

Kodėl Bumblauskas mano, kad kiekvienas svetimtautis pasaulyje yra girdėjęs apie Živinbudą ir Dausprungą, ir kad vien paminėjus jų vardus, prancūzui ar vokiečiui viskas aišku? Nė nekalbant apie svetimtaučius, kiek iš mūsų, lietuvių, galime pasakyti kas tokie

Živinbudas ir Dausprungas buvo? Ir kodėl knygos anglų kalbos vertimas dažnai toks netaisyklingas ir grioždiškas, lyg tai būtų dialogas iš kino filmo „Borat”? Ar tuo sąmoningai norima Lietuvą išjuokti prieš visą pasaulį?

Po knygos pasirodymo Lietuvoje autoriai kartais vadinami „keturiais komunarais”, ir jų suklijuotą „Lietuvos istoriją” siūlyta nuleisti į tą minėtą, anksčiau ūkininkų naudotą kanalizaciją. Bet URM nutarė knygą išversti į šešias užsienio kalbas, taip praturtinant ir kitų šalių kanalizacijos sistemas. Ką visa tai reiškia?

Keturi komunarai buvo Lietuvos komunistų dogmos, sovietmečio valstybinės tikybos „šventieji”. Tai keturi Maskvai pavaldūs komunistų veikėjai, apkaltinti valstybės perversmo rengimu, nuteisti karo lauko teismo ir sušaudyti Kaune 1926 m. gruodžio 27 d.

Anglų kalba pasaulyje tapo beveik tarptautinė ir daugiausiai vartojama, tad pažvelkime kartu į „Lietuvos istoriją” turinį ir jos angliškąjį variantą. Knygos įžangoje skaitome: *We salute the reader, as he turns the pages of our nation’s extraordinary (there is no other) history. (...) As you devour the contents of this book with your eyes (...) you will become living witnesses and guards of the history of Lithuania*.

Lietuviškai ši įžanga dar pusė bėdos, nors geriau tikėtų taikoma penktos klasės mokinukui, o ne suaugusiam žmogui, kuris tikisi paskaityti rimtą istorijos knygą. Bet svetimtaučiai saliotuojama (ar esame karo rikiuotėje?) ir sakoma, kad jis tą knygą ne skaitys, bet, kaip koks plėšrus gyvūnas, suės („devour”).

Ir kokio atsiliepimo iš svetimtaučių galime tikėtis pasigirdami, kad visa mūsų istorija yra išimtinai nepaprasta („extraordinary – there is no other”). Išimtinai? Palyginus su kurios kitos valstybės? Ar tikrai manoma įtikinti anglą, prancūzą, vokiečių ar amerikiečių, kad palyginus su jų kraštų istorija, mūsų yra šaunesnė?

Kai Lietuvos istorija pristatoma lietuviams, skatinant mus pasididžiuoti savo praeitimi, išaukštinantys žodžiai yra suprantami. Bet svetimtaučiai tai atrodo lyg tuščias pasigyrimas, tinkamas propagandiniui pamfletui, o ne rimtai istorijos knygai. Tokių svetimtaučiams nepriimtinių žodžių knygoje yra per daug. Apskritai, knygos tonas visiškai nepritaikytas svetimtaučiams.

Klaidingų faktų ir nuostabių išvadų knygoje netrūksta. Bet knygos vertimas į anglų kalbą dar padaugina ir paryškina tuos trūkumus. Daug kur parinkti ne tik netinkami žodžiai, bet vertėjas, versdamas pažodžiui, visiškai nesupranta idiomatinių anglų kalbos savitumų. Kai kurie sakiniai ir paragrafai suklijuoti lyg bemokslio ir beraščio, ir apskritai yra mažai suprantami.

Autoriai per dažnai mini ar gilinasi į tokias smulkmenas, kurios svetimtaučiai nei įdomios, nei suprantamos. Pvz., *Russia managed to appropriate certain phenomena (...) such as the sauna and „horilka” or „vodka”*. Kas pasaulyje mano, kad *sauna* arba *vodka* yra „phenomena”? Gal mums, lietuviams, ir yra šiek tiek įdomu, kad kai ką rusai pasisavino iš kitų, bet svetimtaučiai, tarptautinėje sferoje, tai yra neįdomi ir nesuprantama smulkmena. O gal autoriai mano kad *sauna* ir *vodka* yra tos išimtinai nepaprastos „extraordinary” Lietuvos istorijos pavyzdys?

Knygoje daug kur žmonių, vietovių ir įvykių pavadinimai paminėti prabėgomis, be jokių paaiškinimų, be jokio konteksto, lyg skaitytojas jau iš anksto žinotų apie ką kalbama. Eiliniam lietuviui gal to kartais užtenka, bet svetimtaučiai visa mintis lieka nesuprantama arba miglota. Pvz., *On the other hand, if Mindaugas’s Lithuania existed, „Živinbudas’s” and „Dausprungas’s” Lithuania may have also existed*. Amerikiečiui, prancūzui ar kitam svetimtaučiai skaitytojui toks sakinytis yra visiškai nesąmonė, nes tai pirmas ir paskutinis kartas, kai tie du vardai minimi be jokio paaiškinimo ar konteksto kas jie yra – ar tai žmonės, ar vietovės, ar įvykiai – ir kuo jie nusipelnė, kam jie čia paminėti?

Ir svetimtaučiai, tikriausiai pirmą kartą skaitančiam Lietuvos istoriją, ar yra iš viso įdomūs tokie spėliojimai – ne istoriniai faktai, bet spėliojimai – apie tai, kas gal būta, gal nebūta. Arba, pvz.: *„Intriguojuojantis klausimas – kur Rytų Europoje atsirado javų degtinė?”* Taigi, amerikiečiai turbūt naktimis nemiega, galvą sukdami kaip išnarplioti šį, Lietuvos istorijai itin svarbų klausimą. Bet knygos įvade paaiškinama, kad Lietuva yra ne Rytų Europos bet Vidurio Europos kraštas. Tai iš viso kuo čia dėta ta Rytų Europa?

Apie Mindaugo nužudymą rašoma, kad jį nužudė jo sūnėnai, *assisted by the strangers*

(Nukelta į 4 psl.)

PRIKLAUSOMYBĖ NUO SOVIETINIO PAVELDO

Formaliai Lietuva savo Nepriklausomybę atkūrė 1990 m. kovo 11 d., tačiau čia tebešeimininkavo okupacinė kariuomenė, pasaulio valstybės mūsų Nepriklausomybę pradėjo pripažinti tik po 1991 m. Sausio įvykių. Rusija Lietuvos Nepriklausomybę pripažino 1991 m. liepos 29 d., tačiau jos kariuomenė iškart nebuvo išvesta. Tik prieš dvidešimt metų, 1993 m. rugsėjo 31 d., kai mūsų diplomatų ir trims Baltijos valstybėms palankaus Rusijos prezidento Boriso Jelcino dėka buvo išvesta okupacinė kariuomenė, Lietuva tapo formaliai suverenia, nepriklausoma valstybe. Tačiau ar realiai tapo ir ar gali tapti nepriklausoma šiuolaikiniam pasaulyje Lietuva, dera pasvarstyti.

Kovo 11-osios Lietuvai nepriklausomybę atgauti iš Vasario 16-osios Lietuvos dar išlikusio paveldo, iš partizaninio karo aukų, iš galutinai nesusžlugdytos Bažnyčios veiklos spėkos dar užteko, tačiau **sovietinis paveldas su komunistine partine nomenklatūra niekur nedingo**, pasispyriojęs siekiui nepriklausomybę atgauti ir keliskart „persikrikštijęs“, įsitvirtino visose, net aukščiausiose valstybinėse struktūrose. Nomenklatūrai tapo palankūs ir demokratiniai rinkimai į valdymo organus, nes ji turėjo kompetenciją valdyti, kas tokią tikrovę iš tikrųjų ir atitiko. Vasario 16-osios Lietuvos kompetenciją valdyti turėję ministrai, įvairių valstybinių struktūrų vadovai buvo fiziškai sunaikinti ar nuo raudonojo teroro pasitraukę į užsienius, likusi „homo soveticus“ masė, tapusi demokratijos „patrankų mėsa“, atvėrė kelia į valdžias nuo kolūkio pirmininko iki pirmojo kompartijos CK sekretoriaus. Išliko „telefoninė teisė“ ginti ar globoti komunistinės nomenklatūros narius, savo krėsluose išliko sovietiniai prokurorai ir teisėjai, milicija, persivadynusi policija, išliko, prichvatazavę pramonę ir žemės ūkį, dabartiniai milijonieriai. Ir, jau nebepriklausomai nuo partinės priklausomybės, valdžios veikia sovietiniais metodais, buvę sąjūdininkai ujami ir vejami iš užimamų valstybinių pareigų, o policija tvarkosi su tiesos ir teisingumo siekiančiais piliečiais tarsi sovietinis OMON’as, taip išniekindami valstybės simbolį Vytį ant savo uniformų rankovių.

Dėl išrinktųjų į Seimą

ar savivaldybių tarybas buvusių nomenklatūrininkų priekaištaujama rinkėjams: „išsirinkote tokius, kokie patys esate“. Iš tikrųjų, išgyvenę okupaciją piliečiai, to sovietinio paveldo pakankamai turi savyje; iš valstybės vogti – galima, nes ji už darbą deramai neatlygina, iš valstybės galima kaulyti (elgetauti), nes tokį įprotį įgijo kolchozuose ir pramonėje, ten išmoko kyšininkauti, vaisėmis valdžiukių palankumą įgyti, girtuokliauti.

Ir todėl lietuvių akys liūdnos, todėl iš nevilties jis traukiasi iš Lietuvos, žudosi ar savo negandas skandina alkoholyje. Pastaroji blogybė ne tik nesitraukia, bet tautoje pragaištingai auga. Kaip liudija statistika, Vasario 16-osios Lietuvoje vienam gyventojui teko spirito ekvivalento 1,2 litro, sovietinės okupacijos metais – 10, 5, o šiuo metu jau pasiekė – 15. Jei 1938 m. Lietuvoje buvo išduotas 1861 leidimas prekiauti alkoholiu parduotuvėse ar maitinimo įstaigose, tai šiomet tokių licencijų Sveikatos ministerijos duomenimis išduota 19 400. Girtuoklystę skatina lengvas alkoholio prieinamumas ir maža kaina. Tragiškos padėties akivaizdoje, Seime, užuot paskelbus „SOS!“, dar vis pasigirsta siūlymai leisti gaminti naminę degtinę, kaip tautinį paveldą.

Apmaudu, kad po dviejų nepriklausomybės dešimtmečių išlieka energetinė priklausomybė nuo Rusijos, kuri, ištikus žiemos speigui, gali nutraukti kuro (dujų) tiekimą, ką ne tik viena ar dvi nelietuviškos tautinės bendrijos, bet ir Lietuvos piliečiai gali ištarti, kad „prie ruso“ buvo geriau, nes šilčiau.

Priklausomybė nuo „demokratių“ Vakarų

Atgavusi Nepriklausomybę nuo Rytų, Lietuva, turėdama tikslą apsaugoti nuo Rytų, atsuko veidą į Vakarus: 2004 m. įstojo į Tarptautinę gynybinę sąjungą (NATO) ir Europos Sąjungą (ES). Gera žinoti, kad mūsų rytinė siena yra NATO akiratyje, ją prižiūrėti padeda sąjungininkų patruliniai lėktuvai, NATO yra įsipareigojusi ginti Lietuvą nuo bet koks įsiveržimo į jos teritoriją. Lietuvos kariuomenė savo ruožtu dalyvauja NATO misijose.

ES, įsigalinčio globalizmo – pasaulinės valdžios siekio ir kosmopolitizmo – piliečių nutautinimo įtakoje, nėra savarankiška, todėl į jos

„Lietuvos istorijos“ autoriai: Antanas Kulakauskas, Mindaugas Tamošaitis, Alfonsas Eidintas ir Alfredas Bumblauskas.
LR URM nuotr.

naudą Lietuvai turime žiūrėti ne vien iš finansinės paramos įvairiems projektams pozicijų (už paramą ateity teks atsilyginti), bet iš „vertybių“, kurias perša ES, tačiau kurios nepriimtinos Lietuvai.

ES yra imperija, labai panaši į Sovietų Sąjungą, tik ji kurta be kraujo, per pinigus. Ji su savo nariais nekariauja, tačiau savo valią diktuoja taip pat per pinigus. Jos valioje, pasirodo, jai panorėjus, gali būti tautiškumas, mūsų gimtoji kalba, istorija, tautinės tradicijos ir papročiai, išpažįstamas tikėjimas.

Lietuvos nutautinimas vyksta kryptingai nuo to laiko, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę. Išsivadavus iš sovietinės okupacijos, iš Vakarų atėjusi globalizacija siekia sugriauti tautines valstybes, tautines kultūras. Mes naiviai tikėjome Vakaraais, tik dabar pradėdame atsitokėti, skaudžiai kentėdami nuo vakarietiškos kosmopolitizacijos, apie kurią mus įspėjo kai kurie iškilūs išeivijos veikėjai, kaip V.Bražėnas, M.Krupavičius, Z.Rekašius ir kt., kurie nežinojo, kad ir šeimos reikalus pradės tvarkyti ES, kad bus siekiama įteisinti gejų santuokas. **Kosmopolitizmas griaua pagrindinius lietuviybės pamatus.** Kosmopolitinės jėgos stengiasi sumenkinti tautos kultūros vertingumą, tyčiojasi iš tautos praeities, siekia primesti mums, lietuviams nepilnavertiškumo kompleksą. Tautos garbės ir orumo negina nei įstatymai, nei valdžios pareigūnai. Lietuvos įstatymai draudžia tyčiotis iš žydų, čigonų, tačiau Lietuvoje nėra įstatymo draudžiančio tyčiotis iš lietuvių tautos: vadinti ją žydšaudžiais, nevykėliais, tauta-elgeta ir panašiai.

Antai „Vakaro žinios“ rugsėjo 9 d. rašiniu „Europos Sąjungos padlaižys“ (galėjo ir tvirčiau išsireikšti) paskelbė mūsų Užsienio reikalų ministro Linkevičiaus pareškimą, kuriame jis siūlo „nuslopinti tuos populistinius, radikalius ir, neslėpkime to, ksenofobiškus ir nacionalistinius junginius, kurie kartais kelia galvą“. Ministras, pasirodo, tiki, kad tautiškumas, lietuviybė jau sunyko, tik kartais dar kelia galvą. Iš tikrųjų gėda mums, lietuviams, kad iki šiol negražiai pokštaujanti šį Tautos tarną laikome tarnyboje ir dar neblogą algą jam mokame!

ES valioj jau yra mūsų pramonė, žemės ūkis, energetika. Panoro ES uždaryti mūsų atominę jėgainę, davė uždarymui pinigų ir ją uždarė, nors ji iki šiol galėjo saugiai veikti, nebenori ES, kad kaimo žmogus ūkininkautų mažame ūkelyje, duoda jam pinigų, ir žmogelis eina tinginiauti, girtuokliauti, elgetauti.

Šiame išvystytos technikos, neribotų bendravimo galimybių pasaulyje valstybei išlikti visiškai nepriklausoma gal jau ir neįmanoma. Tačiau pasiduoti žalingoms praeities ir dabarties įtakoms būtų ne tik negarbinga, bet ir įžeidimas tų, kurie už Nepriklausomybę gyvybes paaukojo. Žinome kaip sunkiai nuo priklausomybės vaduojasi alkoholikai, narkomanai, tačiau žinome, kad, labai norėdami, sugeba ir išsivaduoti. Vadavimasis nuo sovietinio paveldo ir Vakarų „demokratijos“ žalingų priklausomybių nelengvas užsiėmimas, tačiau būtinas, jei norime išlikti Tauta ir tikra jos, o ne rytietiškos ar vakarietiškos federacijos, su jų ydomis ir grimasomis valstybe.

Algimantas Zolubas

(Atkelta iš 4 psl.)

AR ČIA LIETUVOS...

in the shape of the Livonian Order and Volhynia. Apie Mindaugo karūnaciją rašoma: *Mindaugas, having been coronated via a German vassal in the guise of the Livonian Order.* Ką tai reiškia? Kad čia ne Livonijos Ordinas, bet kažkokia šmėkla, kuri pasirodo apsimetus arba pasislėpus – *in the shape of* ir *in the guise of*? Šis anglų kalbos vertimas parodo ypatingą kūrybinį talentą.

Vienas knygos poskyris pavadinamas: *Origin of the Name of Lithuania and the Fate of its Concept.* Ką tai gali reikšti? Ir apie kurį likimą čia pranešama – ar apie Lietuvos, ar Lietuvos vardo, ar Lietuvos vardo kilmės? Keturi šio skyriaus puslapiai yra kažkokia įvairių temų makalynė.

Dėl knygoje padarytos išvados, kad 1944 metais sovietai Lietuvą išlaisvino, ir kitų panašių teiginių, knygos autoriai jau lyginami su tais sušaudytais Maskvai pavaldžiais keturiais komunariais. Bet knygos trūkumai – ir lietuviško teksto, ir anglų kalbos vertimo – yra daug platesni ir gilesni. Knygos turinys geriau pritiktų kitokiems „komunarams“.

Nemenčinės miestelyje, maždaug 22 kilometrai į rytus nuo Vilniaus, viename sodelyje stovi skulptoriaus Vytauto Nalivaikos „Keturių komunarų“ parodija pavadinata „Bičiuliai“. Ta skulptūra vaizduoja vienas į kitą atsiremčiusius, vos pastovinčius, daugiau negu po vieną burnelę išmetusius, keturis Vilniaus krašto bičiulius. Perskaičius „Lietuvos istoriją“, iš knygos turinio lengvai įsivaizduojama, kad knyga galėtų būti šių keturių komunarų, Nemenčinėje strapaliojančių bičiulių, kūrinys.

UŽ KĄ KOVOJOME?

Šis tradicinis klausimas pateikiamas gana dažnai, nes praėjus 25 metams po Baltijos kelio kiekvienas galime pasverti savo įsivaizduotos ateities viziją.

Ir tos ateities įsivaizdavimas tuo metu buvo lyg trivialus palyginimas su tuo, kur buvome ir ko norėjome.

Gyvenome uždaroje šalyje, kuri dar buvo okupavusi mūsų valstybę. Turėjome valdžią, uzurpavusią vienintelę komunistų partiją, kuri, mėgdama matuotis demokratijos drabužius, buvo panaši į išprotėjusį tironą.

Buvome verčiami taikytis su primestomis ateistinės valstybės „tiesomis“ dėl bažnyčios, draudimais ir ribojimais keliauti po pasaulį, neturėti privačios nuosavybės, įsisavinti socialistinės ekonomikos deficitų ypatumus ir dar turėti šimtus kitokių gyvenimo potyrių, kurie dabar nėra net įsivaizduojami. Dabar galima pamatyti svetimos sovietinės armijos simboliką ant apkvaitusių turistų galvų (ar kokio tilto skulptūrų), bet ne ant guviai marširuojančių gatvėmis kokios nors lapkričio 7-osios proga. Galime pamatyti Plateliuose šaltojo karo raketų šachtas ir apgriuvusias branduolinių raketų bazes visai netoli Vilniaus, ir jau sunkiai atpažįstamą Šiaurės miestelį, kuris asocijavosi anaip tol ne su prekybos centrais.

Prieš dvidešimt penkerius metus atlikti tyrimai rodė, kad žmonės pirmiausia norėjo nepriklausomos valstybės, kaip pagrindinio jų ateities gerovės garanto. Bet tuo metu niekas negalėjo įsivaizduoti, kokie sunkumai laukia nepriklausomybę atgausiančios valstybės. Dar nebuvo sausio žudynių, bet buvo isteriški grasinimai iš Kremliaus apie būsimas grėsmes Baltijos tautoms.

Mes mokėmės ne tik him-

no žodžių, bet ir istorijos. Molotovo-Ribentropo pakto metinės buvo dar vienas priminimas tuometinei „gorbomanija“ sergančiai Europai, kad šiame jos pakraštyje vis dar nelikviduotos diktatorių sandėrio pasekmės. Europa nebūtų praregėjusi, jei ne milijonas rankomis susikibusių okupuotų šalių piliečių... Kovojoje už tai, kad sugrįžtume į pasaulį.

Dabar, kai laikas ištrina praeities kontūrus, ir buvusios raudonos spalvos gama jau kai kam atrodo labiau rožinė, galime savęs paklausti: už ką kovojoje? Kiekvieno atsakymas bus nevienodas, nes dabar kiekvienas turime savas tiesas, teisę netylėti, teisę ieškoti tiesos... Valstybė nebuvo ir nebus sustingęs piliečių susivienijimas, kuriame galima pasiekti kažkokį galutinį vystymosi tašką.

Kažkam ir demokratijoje trūks tiesos, kažkam reikės stiprios valdžios... Iškovota teisė laisvai pasirinkti gyvenamą ir darbo vietą kažkam atrodys lyg pasaulio pabaiga... Tačiau atsisukus atgal galima tik pasakyti, kad tai, kas buvo pasiekta, dar nėra mūsų įvertinta.

Geopolitinės aplinkybės nulėmė ne tik dramatišką, bet ir sėkmingą Nepriklausomybės atkūrimą. Tai leido mums pasirinkti savo valstybės politinius, ekonominius ir karinius sąjungininkus bei gauti iš to maksimalią naudą. Piliečių ateities gerovės kūrimas taip pat priklauso ne tik nuo valdžios, bet ir kiekvieno pasirinkimo – tikėti ar ne savo šalies ir tautos ateitimi. Kaip ir į klausimą „už ką kovojoje“, taip ir į klausimą „už ką kovosime“ kiekvienas gali atsakyti pats. Kaip ir prieš 25 metus...

Arvydas Anušauskas,
Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narys

SOVIETINĖS OKUPACINĖS KARIUOMENĖS IŠVEDIMAS PAMINĖTAS IR PRIE ŽALIOJO TILTO VILNIUJE

Jonas Burokas

Vilniuje prie Žaliojo tilto rugsėjo 1 d. minėtas okupacinės kariuomenės išvedimo iš Lietuvos dvidešimtmetis. Minėjimą organizavo Vilniaus savivaldybė.

Okupacinės kariuomenės išvedimas – didelė atsikuriančios nepriklausomos Lietuvos diplomatų pergalė, Rusijos prezidento Boriso Jelcino palankumo mūsų Laisvės bylai įrodymas. Jei anuomet Rusijai būtų vadovavęs dabartinis jos prezidentas, gal šiuo metu vaikščiotume Dzeržinskio prospektu, Dzeržinskio ar dar vadinamu Černiachovskio tiltu, komunistų vadovaujami pionieriai, komjaunuoliai dėtų gėles Lukiškių aikštėje prie didžiojo vado Lenino paminklo, žygiuotume Lenino prospektu sovietinių švenčių metu. Gal tai labai kategoriškai teigiama, bet tokia galimybė išlikti atsinaujinančioje Sovietų sąjungoje buvo. Šiandieniniai Rusijos politinio apžvalgininko samprotavimai apie agresiją į Baltijos šalis, įžeidžiantys net Sausio tryliktos aukas, nėra atsitiktiniai, jie suderinti ir su Rusijos diplomatija.

Stovėdami, praėjus virš dvidešimt metų kai buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė, prie sovietinių karių skulptūros, minutėlei sugrįžkime į praeitį, į 1655 metus, kai ant šio tilto įvyko aršus mūšis už Vilnių su maskvėnų kariuomene, kuri žymiai viršijo Lietuvos kariuomenės pajėgas. Lietuvos negausi kariuomenė neatlaikė spaudimo, kazokai įsiveržė į Vilnių – žuvo dešimtys tūkstančių gyventojų, vaikų ir senelių, buvo suniokotos bažnyčios, išniekinti, ieškant turto ir brangenybių, kapai, vilkstinės išgrobtos turto, baldų, meno kūrinių, keliavo į Rusiją. Tik po trylikos metų

nuo įsiveržimo Lietuva išvadavo savo kraštą.

Ilga tilto istorija, reikalinga atskiro pasakojimo ir paveldo įvertinimo. Po trijų šimtų metų, karo metu susprogdintas tiltas pagal Leningrado instituto projektą 1952 metais buvo atstatytas. Tuos darbus vykdė sovietų karinis inžinierinis dalinys, ant tilto buvo pastatytos ir mūsų skulptorių sukurtos keturios skulptūros. Tais

pat metais Lukiškių aikštėje buvo pastatytas paminklas proletariato vadui Leninui. Beje, - sutapimas: tais metais buvo nuslopintas partizaninis judėjimas, kurį pratęsė Lietuvos rezistentai. Lietuvoj karas, kai pasaulis šventė pergalę prieš vokiškuosius okupantus nesibaigė – kovoje už Tėvynės laisvę paaukota per 20 tūkstančių drąsiausių sūnų ir dukrų gyvybių, vien Tuskulėnų parke nukankinta arti tūkstančio patriotų. Todėl mūsų Prezidentės nuostata nevykti pergalės dienos švęsti į Maskvą buvo teisinga ir gerbtina.

Sovietinės komunistinės ideologijos įtvirtinimas okupuotoje Lietuvoje buvo vienas iš svarbiausių uždavinių – visur buvo statomi paminklai atėjūnams ir saviems „herojams“. Sovietai gerai suprato ideologinį regimų objektų svarbą okupuoto krašto žmonių sąmonei. Todėl ant Žaliojo tilto buvo pastatytos keturios skulptūros, kurias dabar tebegebina kai kurie paveldosaugininkai. Tai – „Taikos sargyboje“, „Mokslo jaunimas“, „Žemės ūkis“ ir „Pramonė ir statyba“. Pagrindinis paveldo specialistų motyvas, kad šių „nepakartojamų“ kūrinių nereikia nuimti, nes sovietinė epocha gali išnykti be pėdsakų, o tai pagal juos yra paveldas. Daugelis įžymių skulptorių ir net savivaldybių specialistų teigė, kad jų meninė vertė labai menka: tipiškos pozos, tipiški veidai, visur akivaizdus melas – sovietinė komunistinė propaganda. Kokią taikos sargybą vykdė sovietiniai kariai, vadovaujami komunistų partijos, jau nereikia aiškinti, tai atsispindi Gitenio Umbraso sukurta ir prie skulptūros „Taikos sar-

„Kultūrinis“ paveldas. *Jono Česnavičiaus nuotr.*

gyboje“ atidengta plokštė su įrašu lietuvių ir anglų kalbomis: **1993-08-31 iš Lietuvos išvesta sovietų okupacinė armija/1940–1941, 1944–1991 ištremta, kalinta, nužudyta per 300 000 Lietuvos gyventojų.**

Skulptūra „Žemės ūkis“, garbinanti kolchozus, primena prievartinį jų steigimą, gambiausių Lietuvos ūkininkų tremtį bei žūtį, gyvulių bandų gaišimą, vienkiemių sunaikinimą, gyvenviečių su daugiabučiais namais steigimą, „Mokslo jaunimas“ skulptūra – brutalų sovietinį, ateistinį meno ir mokslo idealizavimą, su mokslo, mokymo tarnautojais, mokytojais, dvasininkais susidorojimą. „Pramonė ir statyba“ – įvairaus Lietuvos paveldo ir gamtos naikinimą, chruščiovinių namų statybos plėtrą.

Įžymus sovietinių skulptūrų kūrėjas a. a. K.Bogdanas teigė, kad sovietinės skulptūros neturi jokios išliekamosios vertės ir jas dera sunaikinti, nes jos nuodija ne tik buvusių sovietinų žmonių, bet ir augančio jaunimo sąmonę. Juk sovietinė epocha iš mūsų sąmonės nedingo, recidyvuoja ir atsiranda vis naujų argumentų, pateisinančių ir garbinančių sovietinę sistemą. Todėl visai neatsitiktinai **2005 metais Kultūros ministro Vladimiro Prudnikovo įsakymu Žaliojo tilto skulptūros pripažintos valstybės saugomu objektu.** Žurnalistams pasiteiravus, kas dalyvavo Valstybinės kultūros paveldo komisijoje, kai 1993 metais Žaliojo tilto skulptūroms buvo suteiktas vertybių registre MC-8048 kodas, komisijos pirmininkė Gražina Drėmaitė patarė

(Nukelta į 10 psl.)

Vytauto Nalivaikos keturi „Bičiuliai“.

Donato Janutos nuotr.

VYTAUTAS LANDSBERGIS – APIE POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II APSILANKYMĄ LIETUVOJE

Koks buvo Jūsų pirmasis susitikimas su popiežiumi Jonu Pauliumi II?

Pirmiausia buvo netiesioginiai susitikimai. Jau po pasikėsinimo į popiežių, po 1970 metų, mano draugas muzikologas iš Lenkijos ketino vykti į Vatikaną ir pranešė man, kad turės galimybę pamatyti popiežių, tai aš perdaviau jam savo darytų nuotraukų iš Kryžių kalno. Mėgėjiškos, prastos nuotraukos...

Labai drąsu, o sakyčiau ir kiek įžūlu muzikologui iš sovietinės Lietuvos siųsti savo nuotraukas popiežiui?

Nemąsčiau, kad siunčiu būtent savo darytas nuotraukas, nepasirašinėju, siunčiau informaciją tinkamu adresu. Kad žinotų, jog Lietuvoje tai yra. Ir jos buvo popiežiui įteiktos. Manau, kad Jonas Paulius II žinojo apie Kryžių kalną, bet jis tikrai gavo į rankas nuotraukas, kartu ir kryžiaus su jo vardu, pastatyto dėkojant Dievui už popiežiaus išgelbėjimą.

Paskui atėjo mūsų išsivadavimo laikai, su Vatikanu ryšius palaikė Lietuvos dvasininkai, kurie, be abejo, nuveždavo mano žodinį sveikinimą ar laišką. Įdomus sutapimas – sulaukiau popiežiaus pasveikinimo šv. Velykų proga, 1990 m. balandį, ir lygiai tuo pat metu iš Maskvos atėjo Gorbačiovo ultimatas. Lyg Apvaizdą ką nors reguliuotų. O paskui, man vykdant tarptautinę politiką, vis pasitaikydavo proga pakviesti popiežių į Lietuvą, kad jis bent galvotų apie tai, kad žinotų, jog Lietuva jo laukia. Galutinis kvietimas buvo 1992 m., jau gavus Lietuvai visus tarptautinius pripažinimus. Tiesa, dar prieš tai popiežius lankėsi Lenkijoje, manau, su intencija būti kuo arčiau Lietuvos. Turėjau ir aš važiuoti į iškilmingas pamaldas Lomžoje su Lietuvos delegacija, bet sovietų kariuomenė apsupo parlamentą tankais, eilinį kartą demonstravo jėgą, tad aš turėjau likti Lietuvoje. Vyko Č. Stankevičius ir kiti parlamentarai. O mano žmona turėjo tuo metu koncertavo Lenkijoje, ir lenkų politikai suorganizavo jai, Landsbergio žmonai, susitikimą su popiežiumi. Jis ją priėmė, palaimino ir perdavė palaiminimą man.

Oficialus vizitas Lietuvos delegacijos į Romą ir Vatikaną buvo Rapolo Kalinausko, bendro Lietuvos ir Lenkijos šventojo, kanonizacijos proga. Tai buvo 1991-ųjų pabaiga. Mačiausi su popiežiumi per kanonizacijos ceremoniją ir po jos, kai jis priėmė mane su Stasiu Lozoraičiu, apsau-

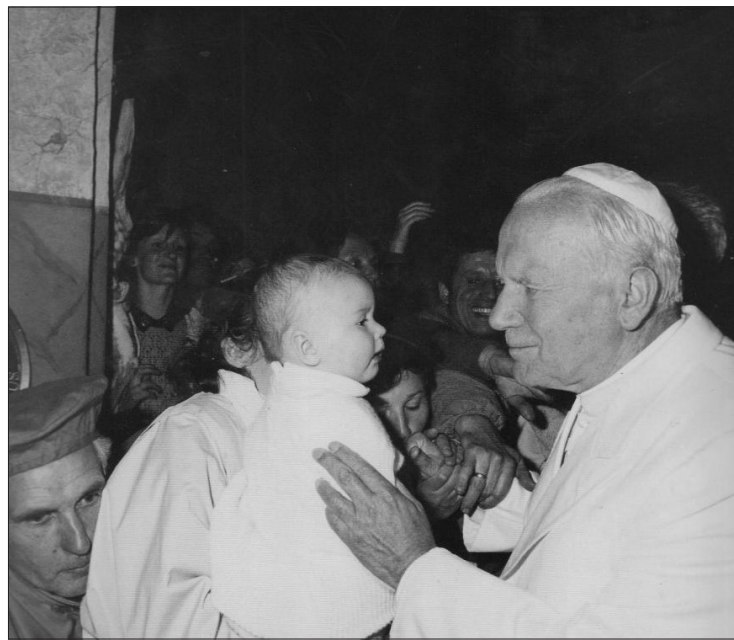
gos karininkais, politiniais patarėjais. Buvo mielas, šiltas susitikimas. Po jo popiežius pakvietė pokalbiui dviese. O kitą dieną kalbėjomės valandą ar daugiau lenkų kalba apie konkrečius klausimus. Tai buvo diplomatinis pokalbis, su begaline pagarba jam ir dėkingumu už jo laikyseną atremiant komunizmą, prilaikant Vakarų pasaulio krikščionybės spindesį ir vertę, kuo ir dabar reikia rūpintis. Jis pats klausinėjo: apie Rusiją, apie padėtį Lietuvoje, bažnyčių santykius, Lietuvos siekius. Aktualus klausimas buvo sovietų kariuomenės išvedimas. Gorbačiovas jau buvo nuėjęs nuo politinės arenos, bet Rusijoje buvo pilna imperialistinių, revanšinių tendencijų, o ir demokratinių siekių. Popiežiui rūpėjo Katalikų ir Ortodoksų Bažnyčių santykiai, kurie iki šiol liko neišspręsti, žinoma, konkordato atnaujinimas tarp Šventojo Sosto ir Lietuvos Respublikos, ir Vilniaus arkivyskupo pasiskyrimas. Kalbėjomės apie kandidatūtas. Jis minėjo dvi – A. J. Bačkio ir apaštalinio nuncijaus arkivyskupo Jono Bulaičio, kuris tuo metu tarnavo Pietų Korėjoje. Beje, po trejų metų jį ten sutikau, vykdamas į tarptautinį moderniosios muzikos ir meno festivalį. Leidau suprasti, kad Bačkis yra susijęs su Lietuvos diplomatija. Manau, kad popiežius į tą pusę galvojo, bet, turėdamas progą, norėjo paderinti kandidatūrą. Tai yra jo didysis nuopelnas – Bažnyčios Lietuvoje kūnas su dviem, Vilniaus ir Kauno arkivyskupijom. Tai buvo to važiavimo du pasimatymai.

Kuo svarbus popiežiaus vizitas to meto tarptautinės politikos ir ką tik atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės kontekste. Suvokiame, kad popiežius buvo ne tik Katalikų Bažnyčios galva, bet ir politinė figūra...

...ir labai didelė. Aš buvau didelis ignorantas Vatikano tarptautinės politikos taisyklių, kur ir kokiomis sąlygomis popiežius gali atvažiuoti. Man buvo mandagiai paaiškinta, kad netinka viešbutis, turi būti nunciatūra, kad reikia tam tikrų būtinų sąlygų. Susitarėme su Dailininkų sąjunga, valstybė davė jiems

kitas patalpas, nuncijui prižiūrint regėmės deramai priimti popiežių. Bet buvo ir dar viena, nerašyta ir niekur neminėta sąlyga, tačiau manau, labai sąmoninga. Jungtinėse Tautose buvome įregistravę sutartį su Rusija dėl sovietų kariuomenės išvedimo iki rugsėjo 1 dienos. O popiežius buvo nustatęs savo vizito datą – rugsėjo 4-ąją. Manau, ji buvo parinkta neatsitiktinai. Tačiau kilo pavojus, kad ta sutartis gali būti peržiūrėta, nes Maskva pakvietė tam tikslui atvykti tuometinį Lietuvos vadovą A. Brazauską. Būdami opozicijoje per spaudą bandėme pasiekti, kad tas vizitas neįvyktų. Aš prisimenu, kaip buvo šokiruotas Prancūzijos prezidentas Fransua Miteranas, kai važiavome pro sovietų karinę bazę Suvorovo ar jau Sapiegos gatve ir į jį iš 5 metrų atstumo žiopsojo kareiviai. Jis klausė, kas čia dabar? Čia rusų kareiviai, mes dar nepasiekėmė, kad jie išeitų iš Lietuvos. Taigi, galėjo kas nors panašaus atsitikti ir su popiežiaus vizitu. Bet jei popiežiaus vizitas būtų atidėtas dėl to, kad Jelcinas sulaužė sutartį ir neišvedė laiku kariuomenės, tai būtų Rusijai galingas nemalonumas. Galvoju, jog popiežius derino vizito datą su didele politine, moraline parama, kad jis atvažiuoja ten, kur nėra okupacinės kariuomenės. Lietuva buvo pirmoji šalis iš anksčiau valdomų Maskvos šalių, kurią popiežius aplankė. O tai ir tokia reikšmė jo vizito, šalia dvasinio ir ekumeninio pakylėjimo, dėkingumo. Buvo priderintos išskilmės Šiluvoje, Kryžių kalne. Seime buvo įdomių scenų. Deja, niekas nefilmavo. Kai jis ėjo apatiniu fojė, buvo susirinkę daug žmonių, pasidalijusių į dvi dalis. Dešinėje stovėjo konservatorių, krikščionių, demokratų opozicija ir Seimo tarnautojai, moterys, vaikus atsivedusios, kad popiežius juos palaimintų, ir visi klausė. O kitoje pusėje stovėjo valdančioji jėga, ir nė vienas nesiklaupė. Tuomet jau buvo kalbama apie Lietuvą, pasidalijusią į dvi lietuvas, tai kyla klausimas, kas padalijo – popiežius? Turbūt kita jėga kada nors seniai padalijo.

Prisimenant popiežiaus

Pal. Jonas Paulius II Šiluvoje.

bernardinai.lt

vizitą, man liko klausimas: kodėl vis dar mažai kalbama apie tai, kodėl Lietuva popiežiui buvo tokia brangi? Nei Vatikane, o ir Lietuvoje nebuvo ir dabar ši tema neliečiama. O juk jis vis mėgdavo pasakyti, kad „Lietuva yra mano širdyje“. Gal todėl, kad jo močiutė kilusi iš Žemaitijos, o jo motina Kačerauskaitė ištėkėjo už Vojtylos? To vizito programa buvo taip sudėliota, kad neatsirado laiko popiežiui aplankyti jo močiutės gimtojo kaimo tarp Šiluvos ir Kryžių kalno. Galbūt istorikai dar tyrinės vizito aplinkybes ir programos sudarymą?

Jono Pauliaus II vizito programoje buvo susitikimas su lenkų katalikų bendruomene Šv. Dvasios bažnyčioje. Tuomet jis kreipėsi į ją, pavadindamas lenkų kilmės lietuviais. Žvelgiant iš šių dienų perspektyvos, atrodytų, kad tiek lietuviai, tiek lenkai skirtingai supranta popiežiaus pasakytą mintį?

Bažnyčios galva, pats būdamas lenkas, su skaudama širdimi tada pasakė, kad Lietuvoje yra tiek daug įtampos, nesantarvės ir piktumo. Politikuojantiems vietinių veikėjų sluoksniams sunkiau buvo suprasti tą europinio lygmens mintį apie tai, ką reiškia būti piliečiu. Kokioje nors Vakarų valstybėje, kai pagauna nusikaltėlį iš Lietuvos, jis laikomas lietuviu, nors gal net nemoka gerai kalbėti lietuviškai ir jo pavardė skamba ne lietuviškai. Bet jis turi Lietuvos pasą, ir to užtenka, kad jis yra lietuvis. Taip pat kaip turkas, turintis Vokietijos pilietybę, yra laikomas vokiečiu, nors širdyje gal ir nesijaučia esąs vokietis. Taip yra visoje Vakarų Europoje. Tuo tarpu Lietuvoje yra eksplotuojamas senasis provincialaus nacionalizmo požiūris. Esame šios žemės – Lietuvos žmonės. Popiežiaus pasakymas, europietiškas, auklėjantis pilietiskai primena – branginkite

savo kilmę. Jeigu esate lenkų kilmės žmonės, bet Lietuvoje gyvenate, prisiminkite, kad esate lietuviai. Dviejų tautų santykiuose pastebimi ir teigiami požymiai. Juos skatina Katalikų Bažnyčia Lietuvoje. Prieš porą metų lankiausi Turgeliuose, kur buvo aukojamos šv. Mišios mokslo metų atidarymo proga. Klebonas, gana gerai kalbantis lietuviškai, vedė pamaldas dviem kalbom. Vaikai giedojo ir lietuviškai, ir lenkiškai. Deja, kai kur tame krašte vietinė pasaulietinė valdžia palaiko segregaciją, net kiršinimą, pamiršdama pareigą būti valdžia visiems, ne tik vienos tautybės piliečiams.

Taigi šiandien pokyčiai prieštaringi – vienur einama konflikto mažinimo kryptimi, kitur atvirkčiai – skatinamas atskyrimas.

Popiežius Jonas Paulius II savo apsilankymo metu pasėjo sėklų: Vingio parke, Santakoje, Šiluvoje, Šv. Dvasios ir Šv. Jonų bažnyčiose. Galėjome jas 20 metų laistyti, stebėti dygstančius daigus, ir šiandien galbūt jau kalbėti apie vaisius. Ar matote juos?

Visada yra sėjama gėrio sėkla, bet sėjama ir blogio. Yra pasakyta, kad vienos sėklos krinta į vaisingą dirvą, o kitos – ant akmenų ir nesudygsta. Lietuvoje dar yra daug akmenuotų, išdegintų sausų vietų, kuriose gėrio sėkla sunkiai dygsta. Lietuva patiria tą pačią dvasinę krizę, kaip ir Europa: stoką artimo meilės, atjautos, susvetimėjimą, žiaurumą ir gobšumą. Sunku pasakyti, ar tai mažėja. Atrodo, kad ne, nes ir kitur nemažėja. Bet sėkla vis tiek yra ir turi būti sėjama. Todėl popiežiaus atminimas ir ženklai, kurie padeda puoselėti tą atminimą ir gėrio dvasią, tebūna branginami.

Dėkoju už pokalbį.

Interviu parengė katalikų radijo Jūratė Kuodytė, „Mažoji studija“ bendradarbiė, Bernardinai.lt

PRENUMERUOKITE *DIRVA*

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

NAUJŲJŲ MOKSLO METŲ ŠVENTĖ ALEKSANDROS KAZICKIENĖS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Rugsėjo 7-8 d. savaitgalį daugelis JAV lituanistinių mokyklų pradėjo naujuosius mokslo metus. Long Island (New Yorko valstija) įsikūrusios Aleksandros Kazickienės lituanistinės mokyklos bendruomenė savo aštuntuosius mokyklos gyvavimo metus pradėjo netradicinėje vietoje. Mokyklos direktorės Neilos Baumilienės iniciatyva, mokiniai, mokytojai, jų tėveliai, seneliai bei svečiai buvo pakviesti į parką, kuriame ir įvyko šios mokyklos naujųjų mokslo metų pradžios ceremonija. Į ją atvyko mokyklos ikūrėjas, šiais metais savo garbingą 95-metį paminėjęs lietuvis, filantropas, ekonomikos mokslų **daktaras Juozas Kazickas**, lydimas vieno iš savo sūnų Mykolo Kazicko. Šventėje taip pat dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte, New Yorko valstijos Rytinio Long Island Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rasa Mitrulevičienė,

Columbia University profesorius Rimas Vaičaitis bei daug kitų garbingų svečių. Savo ypatingai jautrioje ir prasmingoje kalboje dr. J.Kazickas kvietė JAV gyvenančius lietuvius saugoti ir puoselėti lietuviybę, dėkojo mokyklos pedagogams bei tėveliams už jų pastangas, mokant vaikus lietuvių kalbos ir skiepijant jiems meilę Tėvynei Lietuvai.

„Lietuvaitės ir lietuvaičiai man yra pats garbingiausias titulas pasaulyje. Saugokite ir puoselėkite jį, Brangieji”, - sakė dr. J.Kazickas. Mykolas (Michael) Kazickas dėkojo mokyklos bendruomenei už taip gražiai saugomą ir puoselėjamą mamos Aleksandros, savo gyvenimą pašventusios lietuviybės puoselėjimui, atminimo saugojimą. Generalinis konsulas V.Sarapinas linkėjo „kazickiukams” niekada neprarasti noro mokytis bei siekti naujų žinių. „Kuo daugiau tų žinių savyje sukaupsite, tuo daugiau atnešite naudos

Naujųjų 2013-2014 mokslo metų šventės akimirka Aleksandros Kazickienės lituanistinėje mokykloje.
www.akazickas.lt

savo Tėvynei Lietuvai. O jos, nesvarbu, kur begyventumėte – Long Island ar Palangoje, New Yorke ar Vilniuje, ar bet kurioje kitoje pasaulio vietoje – visados bus labai reikalingos”, - kalbėjo V.Sarapinas. generalinis konsulas dėkojo mokytojams, tėveliams ir seneliams už jų kantrybę, rūpestį ir pastangas, siekiant vesti savo vaikus ir anūkus lietuvišku gyvenimu keliu.

„O labiausiai dėkoju garbiai Kazickų šeimynai, kuri daugelį metų savo meile, išmintimi ir turtais dalijosi su lietuviais visame pasaulyje, ypatingai remdama lietuviškąjį švietimą”, - sakė jis. Praėjusiais metais, Kazickų fondas skyrė 120 tūkst. JAV dolerių lituanistinių mokyklų JAV veiklai paremti, šią paramą numatoma tęsti ir ateityje. Po oficialiosios mokslo

metų atidarymo dalies vyko sportinės varžybos. Į keturias komandas pasiskirstę „kazickiukai” (į jų gretas įsiliejo ir Vyte bei Valdemaras Sarapinai) varžėsi pačiose įvairiausiose rungtyse. Varžybų nugalėtojai bei kitos dalyvavusios komandos buvo pagerbtos išpūdingais prizais, vėliau visi šventės dalyviai vaišinosi „suvežtiniais” pietumis.
LR gen. kon. NY inf.

ARGENTINA

104-OSIOS GYVAVIMO METINĖS

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugija „Nemunas” paminėjo savo 104-ąsias gyvavimo metines. Ši lietuviškoji draugija yra seniausia Pietų Amerikoje lyginant su kitų tautų draugijomis Berisso mieste. Argentinos lietuvių draugija „Nemunas” buvo įkurta 1909 metais.

Šventė vyko draugijos patalpose, Berisso mieste, į kurią susirinko daugiau nei 200 žmonių. Buenos Aires provincijos lietuvių bendruomenė išrinko savo karalienę, kuri atstovaus visai bendruomenei „Imigrantų” šventėje bei mugėje.

ILGIAUSIŲ METŲ

Šventės pradžioje, prieš sveikinimus ir vakarienę,

buvo iškeltos Argentinos ir Lietuvos valstybinės vėliavos, giedodami Argentinos bei Lietuvos himnai.

Iškilmingą šventės pradžios žodį tarė Guillermo Di Giacomo – Berisso miesto savivaldybės sekretorius, kuris maloniai pasveikino visus susirinkusius, palinkėjo sėkmės ir darbingo jubiliejaus. Žodį tarė: Argentinos lietuvių bendruomenės (ALB-ALOST) ir Susivienijimo Lietuvių Argentinoje (SLA) vardu Jorge Brazaitis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos narys ir lietuviškos radijo valandėlės „Ecos de Lituania” vedėjas Juan Ignacio Fourment Kalvelis, Argentinos Lietuvių Centro atstovė Marta Pilka, Lietuvių katalikų kultūros ir savišalpos draugijos „Mindaugas” valdybos sekretorė Juana Trinskis,

Buenos Aires provincijos Lietuvių Bendruomenės karalienė Karen Balchunas (Balčiūnaitė) ir vaikų karalienė Lourdes Contreras Chizas Guntulis (Čizaitė Guntulytė). Berissio miesto Imigrantų organizacijų sąjungos atstovė (AEE) Rosana Bajcic ir Berisso miesto darbuotojų sindikato generalinis direktorius Alfredo Dulkė.

Atvyko svečiai iš Tandil miesto „Laisva Lietuva” grupės atstovė Selene Baniles ir Lietuvių Kultūros draugijos atstovas Sergio Velo iš Urugvajaus.

Lietuvių draugija „Nemunas” sveikino Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų viceministras Neris Germanas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Danguolė Navickienė, Lietuvos vyskupų konferencijos delegato užsienio lietuvių

sielovados reikalams, PLB Valdybos Sielovados reikalų komisijos pirmininkas prelatas Edmundas Putrimas.

Šventę pradėjo ir savo pasirodymu džiugino vaikų šokių grupė „Skaidra”, kuriai vadovauja Romina Fourment Kalvelis (Kalvelytė) ir Alejandra Pumar Žebrauskas (Žebrauskaitė). Šita grupė buvo įkurta 1971 metais, o joje šoka daugiau nei 20 vaikų nuo 3 iki 12 metų. Su džiaugsmu ir dideliu entuziazmu vaikai atliko savo pasirodymą. Vėliau vaikai dainavo lietuviškas dainas, skaičiavo lietuviškai.

ŠVENTĖS AKIMIRKOS

Pasirodymų pabaigoje buvo išrinkta lietuvių vaikų bendruomenės karalienė. Ja tapo Amparo Cabrera Dulkė.

Vėliau koncertavo jaunimo šokių grupė „Nemunas”.

Jie šoko naujus šokius. „Nemunas” yra šokęs visoje Argentinoje, taip pat Kanadoje 2000-aisiais metais per Pasaulio šokių šventę ir planuoja dalyvauti Lietuvos šokių šventėje 2014 „Čia mano namai”. Ansambliui vadovauja Analia Dulkė ir Juan Ignacio Fourment Kalvelis. Žiūrovai plojimais sveikino šokėjus už gražius tautinius šokius.

Po koncerto ir pasisakymų, Esteban Dulke, „Nemuno” draugijos pirmininkas, susirinkusiems tarė atsisveikinimo žodį. Argentinos lietuvių draugijos „Nemuno” gimtadienis baigėsi visiems stovint ir dainuojant Ilgiausių metų.

NAUJA LB KARALIENĖ

Ta pačia proga, per „Nemuno” lietuvių draugijos šventę, Argentinos Lietuvių Bendruomenė išsirinko savo karalienę. Ja tapo Eunice Casandra Linkevičius.

Eunice Casandra Linkevičius atstovaus lietuvių bendruomenę „Imigrantų šventėje”. Berisso yra Buenos Aires provincijos Imigrantų sostinė, imigrantų šventėje galima išvysti 20 tautų. Čia kasmet, rugsėjį ir spalį, švenčiama Imigrantų šventė (Fiesta Provincial del Inmigrante), kurioje Berisso mieste gyvenančios tautos pristato savo kultūrą.

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugija „Nemunas” inf.

Savo pasirodymu džiugino vaikų šokių grupė „Skaidra”, vadovės – Romina Fourment Kalvelis (Kalvelytė) ir Alejandra Pumar Žebrauskas (Žebrauskaitė). Grupė įkurta 1971 metais, joje šoka daugiau nei 20 vaikų nuo 3 iki 12 metų amžiaus.
www.berisso.org

Vilniuje, rugsėjo 7 d. dvišalius Lietuvos ir JAV santykius, Šiaurės ir Baltijos šalių regiono saugumo klausimus bei tarptautines aktualijas Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė aptarė su atvykusi JAV Valstybės sekretoriumi John Kerry. Iš kairės: JAV ambasadorė Lietuvoje Deborah Ann McCarthy, JAV valstybės sekretorius John Kerry ir Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. *ELTA nuotr.*

ES UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRŲ PASITARIME – DĖMESYS RYTŲ KAIMYNYSTEI IR SIRIJAI

Vilnius, rugsėjo 7 d. (ELTA). Vilniuje rugsėjo 6-7 dienomis vykusiame neformaliame Europos Sąjungos (ES) užsienio reikalų ministrų susitikime (Gymnich) diskutuota apie pasirengimą gruodžio mėnesio Europos Vadovų Tarybai gynybos klausimais bei ES Rytų partnerystės ir Pietų kaimynystės politikos aktualijas.

Pasitarimui pirmininkavo ES vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pažymėjo, kad diskusija Rytų partnerystės klausimu labai svarbi įgyvendinant ministrų sutarimą reguliariai aptarti pažangą šioje srityje.

„Šalys narės reiškia solidarumą su Rytų partnerystės

programos šalimis, pasirinkusiomis Europos kelią, ir tvirtą paramą joms. Rusijos spaudimas Ukrainai ir kitoms Rytų partnerėms stiprės, todėl svarbu, kad klausimas išliktų ES darbotvarkėje. Turime galvoti, kaip galėtume padėti šioms šalims atremti tokio pobūdžio spaudimą”, - sakė L. Linkevičius.

Jis kolegoms taip pat pristatė pasirengimą lapkričio 28-29 dienomis Vilniuje vykšančiam ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimui.

Šeštadienį, rugsėjo 7-ąją, vykusioje sesijoje dalyvavo Vilniuje viešintis JAV valstybės sekretorius John Kerry, kuris pristatė Artimųjų Rytų taikos proceso eigą ir pabrėžė ES vaidmenį šiame procese.

Šioje sesijoje dalyvavo ir Europos Parlamento Užsienio

reikalų komiteto pirmininkas Elmar Brok.

Lietuvos užsienio reikalų ministras pabrėžė, kad cheminio ginklo panaudojimo Sirijoje atveju tarptautinė bendruomenė negali likti nuošalyje. Pirmiausia tai yra Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narių atsakomybė. Vis daugėjant įrodymų, kad cheminę ataką įvykdė Bashar al Assad režimas, L. Linkevičius pasmerkė cheminio ginklo panaudojimą ir akcentavo, kad už tai atsakingi asmenys privalo atsakyti už savo veiksmus.

Diskusijoje apie ES bendrą saugumo ir gynybos politiką L. Linkevičius akcentavo būtinybę tinkamai reaguoti į naujus saugumo, ypač kibernetinio ir energetinio, iššūkius bei koordinuoti ES veiksmus su tarptautiniais partneriais.

Tautas, bet pripažįsta „realybę”.

„ES visuomet rėmė Jungtines Tautas ir Saugumo Tarybos darbą. Bet taip pat suprantame dabartinės situacijos realybę”, - sakė C. Ashton.

Ji ES poziciją pristatė pasibaigus ministrų susitikimui su JAV valstybės sekretoriumi Johnu Kerry, kuris siekia tarptautinės paramos prezidento Baracko Obamos planams atakuoti Siriją.

Ieškoti paramos karinei operacijai Sirijoje į Vilnių atvykęs J. Kerry pasveikino ES ministrų pareiškimą, kuriuo raginama imtis „aiškaus ir tvirto” atsako į cheminių ginklų ataką Sirijoje. Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius savo ruožtu sakė remiantis Jungtinių Valstijų „aktyvų vaidmenį” sprendžiant Sirijos krizę.

LR URM

LIETUVA IR PASAULIS

Linas Linkevičius, Užsienio reikalų ministras rugsėjo 5 dieną Vilniuje susitiko su Europos Sąjungos vyriausiąja įgaliotine užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton. Pasitarimo metu aptarta Lietuvos sostinėje neformalaus ES užsienio reikalų ministrų pasitarimo (Gymnich) darbotvarkė bei svarbiausi tarptautinės politikos klausimai. Susitikime pabrėžta ES kaimynystės politikos svarba bei sutarta ir toliau koordinuoti vyriausiosios įgaliotinės vadovaujamos Europos išorės veiksmų tarnybos ir Lietuvos bendradarbiavimą šioje srityje. ES vyriausioji įgaliotinė C. Ashton taip pat pasidžiaugė sklandžiu Lietuvos pirmininkavimu ES Tarybai.

Vilniuje rugsėjo 11–12 dienomis Užsienio reikalų ministerijos surengtame neformaliame Europos Sąjungos plėtos darbo grupės (COELA) pasitarime diskutuota ES plėtos politikos klausimais: apsvastyti plėtos proceso valdymo principai, aptarta valstybių kandidačių derybų dėl narystės ES pažanga, esamos galimybės ir iššūkiai.

Pasitarime dalyvavo ES valstybių narių ir ES institucijų atstovai, į renginį taip pat atvyko Turkijos ES reikalų ministras ir vyriausiasis derybininkas dėl narystės Europos Sąjungoje Egemen Bağış, Juodkalnijos vyriausiasis derybininkas Aleksandaras Andrija Pejovičius ir Serbijos vyriausioji derybininkė Tanja Miščević.

Užsienio reikalų ministerijos politikos direktorius ambasadorius Dalius Čekuolis sveikindamas susirinkusiuosius pabrėžė, kad Lietuva pirmininkavimo ES Tarybai metu intensyviai dirba siekdama, kad ES plėtos procese būtų užtikrinta tolesnė pažanga. „Lietuva visuomet pasisakė už atvirą ir patikimą Europos Sąjungą ir šiame kontekste ypač svarbus yra sėkmingas ES plėtos proceso valdymas”, – sakė D. Čekuolis. Kalbėdamas apie valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių pažangą, D. Čekuolis pažymėjo, kad Lietuva tvirtai palaiko vienodų sąlygų kėlimo ir taikymo principus ir pasisako už prisiimtų įsipareigojimų vykdymą. ES plėtos darbo grupės (COELA) neformalius pasitarimus tradiciškai rengia Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti šalis.

Lietuvos ir Švedijos užsienio reikalų ministrai Linas Linkevičius ir Carlos Bildtas rugsėjo 3 dieną Gotlando saloje, Visbyje, dalyvavo Lietuvos garbės konsulato atidaryme. Pasak L. Linkevičiaus, Gotlandas įkūnija gražius istorinius Baltijos regiono ryšius ir yra puikioje strateginėje vietoje, suteikiančioje galimybę toliau skatinti verslo, turizmo, kultūros, akademinius mainus. Kalbėdamas apie Lietuvos ir Švedijos ryšius, C. Bildtas priminė Gotlando saloje ilgus Šaltojo karo metus gyvenusį lietuvių, laisvės kovotoją Joną Pajaujį, kuris buvo simbolinė gija, jungusi Gotlandą ir okupuotą Lietuvą.

Susitikimo dalyviai prisiminė ne tik Gotlandą ir Lietuvą siejusius istorinius ryšius, bet ir Gotlando reikšmę šiuolaikinėje istorijoje – būtent čia buvo pasirašytas **žymusis 1989 metų Gotlando memorandumas**, kuriame buvo aiškiai suformuluotas Lietuvos nepriklausomybės siekis. Pristatydamas naują Lietuvos garbės konsulę Dalią Andersson, Lietuvos ambasadorius Švedijoje Eitvydas Bajarūnas pažymėjo, kad Lietuvos garbės konsulato įkūrimas artimiausioje geografiškai Švedijos saloje Gotlande suteiks naujų galimybių vystyti turizmą, kultūrinius ir akademinius abiejų šalių ryšius.

Filologė pagal išsilavinimą D. Andersson yra gimusi Vorkutoje (Rusija), ne vienerius metus gyvena Gotlando saloje, kur šiuo metu dirba Visbio Almedaleno universitetinėje bibliotekoje. Ministrai L. Linkevičius ir C. Bildtas kartu su kitais kolegomis dalyvavo Visbyje rugsėjo 2–3 dienomis vykusiame Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimo (Nordic Baltic Eight, NB8) užsienio reikalų ministrų susitikime.

LR Užsienio reikalų viceministras Andrius Krivas rugsėjo 2 dieną Vilniuje vykusiame susitikime su Lietuvoje kadenciją baigiančiu Rusijos ambasadoriumi Vladimiru Čchikvadze išsakė Lietuvos susirūpinimą dėl Rusijos pasieniečių ir muitininkų vykdomos nuodugnios Lietuvoje registruotų lengvųjų automobilių kontrolės, dėl kurios pailgėjo sienos kirtimo laikas. Viceministras paprašė Rusijos pusės paaiškinimų.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija rekomenduoja susilaikyti nuo nebūtinių kelionių **Lietuvoje registruotais lengvaisiais automobiliais** į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį. Neprognozuojama padėtis Lietuvos ir Rusijos sienos perėjimo punktuose susidarė nuo rugpjūčio 30 d. Rusijai įvedus pasienio ir muitinės patikros procedūras Lietuvoje registruotiems lengviesiems automobiliams. Lietuva iki šiol negavo oficialios atitinkamų Rusijos institucijų informacijos, kiek ši tvarka bus taikoma.

LIETUVOS MUZIKŲ KONCERTO KLAUSĖSI IR KARALIUS

Prestižiniame Briuselio vizualiųjų menų centre BOZAR rugsėjo 12 d. skambėjo lietuvių atliekama vokalinė ir simfoninė muzika. Koncertavo pasaulinio garso operos solistė Violeta Urmana ir Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, diriguojamas maestro Modesto Pitrėno. Tai - svarbiausias Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai kultūros programos Belgijoje renginys.

Į populiariaus Briuselyje Klaros klasikinės muzikos festivalio programą įtraukto koncerto klausėsi prezidentė Dalia Grybauskaitė, Belgijos Karalius Philippe, Lietuvos kultūros ministras Šarūnas Birutis, Europos Parlamento ir Europos Komisijos nariai, Lietuvos ir ES institucijų vadovai, Belgijos vyriausybės atstovai, diplomatai, muzikos festivalio lankytojai.

Lietuvos nacionalinis sim-

foninis orkestras yra pirmasis Lietuvos orkestras, grojęs BOZAR salėje.

V.Urmanos ir orkestro koncerto programą buvo galima išgirsti ir Vilniuje. Vasaros pradžioje Nacionaliniame operos ir baleto teatre ją prasidėjo 17-asis Vilniaus festivalis.

„Parengėme labai sudėtingą, gražią, rafinuotą programą. Koncertas Briuselyje, neabejoju, bus dar įspūdingesnis negu Vilniuje, nes orkestras visą vasarą repetavo, gludino ir gilino kūrinius”, - sakė dirigentas M.Pitrėnas.

Pirmojoje koncerto dalyje skambėjo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio simfoninė poema „Miške” ir Richard Wagner vokalinis ciklas moteriškam balsui „Penkios Matildos Wesendonck dainos”. Po pertraukos - Zyglindos arija iš R.Wagner operos „Valkirija”, Richard Strauss simfoninė poema „Mirtis ir

Violeta Urmana ir Modesto Pitrėno diriguojamas Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras koncertavo Briuselio BOZAR salėje.

D.Matvejevo nuotr.

pragiedrėjimas”, o pabaigoje - R.Wagnerio preliudas ir Izoldos mirties scena iš operos „Tristanas ir Izolda”.

ELTA ir lyrtas.lt inf.

KULTŪROS KRONIKA

Lietuvos dirigentas Gintaras Rinkevičius rugsėjo 10 d. dirigavo New Yorke „Avery Fisher Hall” salėje Pasaulio taikos orkestrui. Orkestre groja jauni talentai iš daugelio pasaulio šalių, kruopščiai atrinkti muzikantai. Orkestrantų 150 sąrašė yra ir trys lietuviškos pavardės. Lietuvių dirigentas su jais repetavo savaitę, prieš tai orekestrantai dirbo su maestro G. Rinkevičiaus asistentais.

Vytautas Tamulaitis, vaikų literatūros kūrėjas, buvo prisimintas jo šimtmetis, jo karinių motyvais sukurtas skulptūrų parkas Šakių rajone. Zanavykų kraštas - žurnalisto ir rašytojo gimtinė. Baigęs Marijampolės marijonų gimnaziją studijavo Vytauto Didžiojo universitete Teisių fakultete. Baigė ir Kauno karo mokyklos aspirantų kursus. 1944 m., kaip ir daugelis, pasitraukė į Vakarus. Lietuvoje redagavo žurnalą „Kariūnas”. 1948 metais išvyko į Kanadą ir gyveno Toronto mieste. Kaip vaikų literatūros kūrėjas parašė jau savo pirmąją knygą „Skruzdėlytės Greitutės nuotyčiai”. Bet jis rašė vien vaikams ir jaunimui. Išleistos dar penkios knygos. Apysakos „Kiškelio užrašai”, „Viena karta” suteikė jam rašytojo autoritetą. Vakaruose daug rašė nelengvomis sąlygomis. Išeivijoje sukurtų knygų V. Tamulaičio „Svirplio muzikanto kelionės” sulaukė palankiausių įvertinimų.

Jungtinių Tautų organizacijai paskelbus 1970 metus tarptautiniais vaikų metais, buvo vaikų literatūros konkursas. Jame dalyvavo ir V. Tamulaitis su apsakymu „Petriuko vėliava”. Pateko į geriausiųjų pasaulio vaikų rašytojų trisdešimtuką. Jų kūryba 1970 metais buvo išleista knygoje „Children Everywhere”.

Naujoje Tomo Venclovos knygoje „Pertrūkis tikrovėje” straipsniai apie literatūrą ir kultūrą. 614 puslapių knygoje skelbiami per daugiau keturiasdešimt metų kultūros temomis rašyti straipsniai ir ese. Daugelis jų spausdinti anglų, rusų ir lenkų kalbomis. Dabar bus galima skaityti ir lietuvių kalba. Tai jo mėginimas pasakyti, kas yra literatūra ir iš viso menas.

Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys apdovano-
tas Kultūros ministerijos garbės ženkle „Nešk savo šviesą ir tikėk”.

Lenkijos lietuviškose Vidugirių ir Seinų mokyklose šiais mokslo metais tik keliolika pirmokų. Rugsėjo pirmąją durų nebeatvėrė Navinykų ir Pristavonių kaimų pradinės mokyklos. Vienintelėje likusioje kaimo mokykloje Vidugiriuose šiemet mokosi 28 vaikai. Lietuvių ir lenkų vaikai mokosi atskirose klasėse, bet per oficialius renginius moksleiviai ir mokytojai privalo kalbėti valstybine lenkų kalba. „Žiburio” direktorius Algirdas Vaicekaskas primena, kad jų mokykla lieka vienintelė, kuriai Lenkijos valdžia neskiria finansavimo. Be to, Seinų valsčiaus valdžia pareikalavo, kad „Žiburys” kasmet sumokėtų keliolika tūkstančių zlotų nekilnojamo turto mokesčių, nors jų nemoka lenkiškos švietimo ir kultūros įstaigos. Dar prastesnė padėtis Suvalkuose. Čia buvo uždarytos lietuviškos klasės, nebeliko tautinių grupių darželiuose. Prieš dvejus metus per Lenkijos gyventojų surašymą lietuvių kalbą nurodė tik keturi tūkstančiai žmonių.

Istoriko Broniaus Makausko tvirtinimu, prieš Antrąjį pasaulinį karą Lenkijoje gyveno maždaug 30 tūkstančių lietuvių.

VALDOVŲ RŪMUS APLANKĖ IR ES PAREIGŪNAI, IR LUVRO MUZIEJAUS PREZIDENTAS

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų direktorius Vydas Dolinskas rugsėjo 5 d. susitiko su Lietuvoje viešinėčiu Luvro muziejaus prezidentu-direktoriumi prof. Jean-Luc Martinez. Svečias, kuris yra garsus klasikinės archeologijos ir Antikos meno specialistas, buvo supažindintas su unikaliu Lietuvos archeologijos paveldu, rodomu Valdovų rūmų muziejuje, kitomis ekspozicijomis, rūmų atkūrimo projektu. Susitikime buvo aptarti ir dvišaliai abiejų muziejų kultūrinio bendradarbiavimo klausimai, bendrų projektų, ypač parodų rengimo, perspektyvos.

Vieno populiariausių pasaulyje muziejų vadovas akcentavo paveldo saugojimo, muziejinės veiklos formų įvairovės ir dinamikos būtinybės klausimus.

„Abi muziejaus ekspozici-

cijos ir darbai, atlikti įrengiant šį muziejų, paliko didelį įspūdį. Turiu pripažinti, kad Valdovų rūmų archeologinė dalis turi nemažą panašumų su Luvre įrengta ekspozicija, pristatančia viduramžių pilį. Neabejoju, kad turime visas galimybes rengti bendrus projektus, skirtus pristatyti bendrą su Lietuvos ir Prancūzijos valdovais susijusį paveldą”, - per susitikimą sakė Luvro muziejaus prezidentas-direktorius prof. J.L.Martinez.

Jis neslėpė, kad, atvykdamas į Lietuvą atidaryti Vilniaus paveikslų galerijoje kartu su Lietuvos dailės muziejumi surengtos Luvro muziejaus parodos „Antoine’as Watteau ir prancūzų graviūros menas”, jis turėjo ir dar vieną tikslą - aplankyti atkurtus Valdovų rūmus ir juose veikiantį muziejų.

Dr. V.Dolinskas pabrėžė,

jog dar pakankamai jaunam Valdovų rūmų muziejui itin svarbi vieno didžiausių, solidžiausių ir populiariausių pasaulyje muziejų - Luvro - patirtis. „Regis, kultūrinis bendradarbiavimas tarp Paryžiaus ir Vilniaus jau užsimezgė, ir tai patvirtina šiandien Lietuvos dailės muziejaus padalinyje - Vilniaus paveikslų galerijoje atidaroma paroda. Mūsų pareiga šį bendradarbiavimą stiprinti, tęsti ir plėtoti, išnaudoti visas abipusiai naudingas galimybes. Tiesti kultūrinius tiltus, atsiremiant į istorinį paveldą ir galias tradicijas”, - teigė jis.

Valdovų rūmų muziejuje rugsėjo 4 d. taip pat apsilankė NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen bei Europos Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio ir saugumo politikai, Europos Komisijos vicepirmininkė baronienė Catherine Ashton.

ELTA ir lyrtas.lt inf.

36 KŪRĖJAI LIETUVOS NACIONALINEI KULTŪROS IR MENO PREMIJOMS GAUTI

Nacionalinių kultūros ir meno premijų komisija paskelbė kultūros ir meno kūrėjų, pretenduojančių į 2013 m. Lietuvos nacionalines kultūros ir meno premijas, sąrašą. Jame - 36 pavardės.

2013 m. gauti Lietuvos nacionalines kultūros ir meno premijas pretenduoja aktoriai Donatas Banionis, Juozas Budraitis, Eglė Eutropija Mikulionytė, Gražina Balandytė-Čygienė, kino operatorius Jonas Gričius, kino režisierius Kristijonas

Vildžiūnas, teatro režisieriai Henrikas Vancevičius, Dalia Ibelhauptaitė.

Iš muzikų į premiją pretenduoja kompozitoriai Faustas Latėnas, Nijolė Sinkevičiūtė-Kriūnienė, Giedrius Antanas Kuprevičius, džiazo muzikai Vladimiras Čekasinas ir Dainius Pulauskas, klarnetininkas Algirdas Budrys, chorvedžiai Česlovas Radžiūnas ir Vytautas Miškinis, muzikologas Viktoras Gerulaitis.

Premiją gali gauti rašytojai Vytautas Martinkus,

Vladas Bražiūnas, Vidmantė Jasukaitytė, poetas Jonas Jakštas, grafikė, knygų dailininkė Birutė Janina Grasilda Žilytė, knygos menininkas Kęstutis Kasparavičius, folkloristas Stasys Skrodenis, tapytojas, grafikas Pranas Gailius, scenografas ir keramikas Jonas Arčikauskas, menotyrininkė Raminta Jurėnaitė.

Fotomenininkai Saulius Paukštys ir Algirdas Šeškus, skulptoriai Romualdas Inčirauskas ir Vladas Urbanavičius - taip pat tarp pretendentų į Nacionalinę (Nukelta į 11 psl.)

Rugsėjo 12 d. į Lietuvą atvyko paskutinė grupė karių, baigusią misiją Afganistano Goro provincijoje. Pirmoji grupė grįžo rugsėjo 11 d. Abi grupės į Lietuvą parskraidinti padėjo JAV sąjungininkai. Grįžę kariai tarnavo septynioliktoje Lietuvos karių pamainoje, kuri užbaigė aštuonerius metus trukusią Lietuvos vadovaujamą Goro provincijos atkūrimo grupės veiklą.

LR KAM nuotr.

Į LIETUVĄ PARSKRIDO MISIJĄ AFGANISTANO GORO PROVINCIOJE BAIGĘ LIETUVOS KARIAI

Rugsėjo 11 d. vėl vakarą į Lietuvą grįžo pirmoji tarptautinę misiją Afganistano Goro provincijoje baigusių Lietuvos karių grupė. Misiją baigusius karius dviem grupėmis į Šiaulių oro uostą parskraidina JAV partneriai. Rugsėjo 12 d. vakare grįžo ir paskutinė karių grupė.

Oficiali paskutinės Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės Lietuvos karių pamainos (PAG-17) sutikimo ceremonija vyks rugsėjo 20 d. aikštėje prie Krašto apsaugos ministerijos.

PAG-17, vadovaujama vado pulkininko leitenanto

Tomo Masaičio, Goro provincijoje tarnavo nuo gegužės mėnesio. Jai teko svarbi užduotis – užbaigti Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės veiklą, perduoti atsakomybę už saugumą provincijoje Afganistano nacionalinėms saugumo pajėgoms.

Paskutinės Lietuvos karių pamainos PAG-17 daugumą sudarė Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos bataliono kariai.

Rugpjūčio 25 d. Čagčarane krašto apsaugos ministrui Juozui Olekui oficialiai perdavus Lietuvos vadovaujamos

Goro provincijos atkūrimo grupės stovyklą Afganistano nacionalinėms saugumo pajėgoms, Lietuva užbaigė aštuonerius metus trukusią didžiausią ir pirmą savarankišką Lietuvos karinę misiją – vadovavimą NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų Goro provincijos atkūrimo grupei Afganistane. Nuo 2005 m. Lietuvos kariai užtikrino Goro provincijos saugumą ir teikė paramą vykdant vystomojo bendradarbiavimo projektus. Per misijos laikotarpį PAG iš viso tarnavo daugiau nei 2,5 tūkst. Lietuvos karių.

Iš Goro provincijos išvykus

SIRIJOS SUKILĖLIAI ATMETĖ RUSIJOS PASIŪLYMĄ DĖL CHEMINIŲ GINKLŲ

Damaskas, rugsėjo 12 d. (ELTA). Vakarų remiama Sirijos sukilėlių taryba atmetė Rusijos pasiūlymą Sirijos cheminių ginklų atsargas perduoti tarptautinei kontrolei, grupė teigė vaizdo įrašė, kuriuo remiasi *Reuters*.

Penkios nuolatinės Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos narės trečiadienį Niujorke susitiko aptarti planą, kurio tikslas - sunaikinti Sirijos cheminių ginklų atsargas ir užkirsti kelią JAV karinei atakai.

„Mes pranešame, jog tikrai nepritariame Rusijos iniciatyvai perduoti cheminius ginklus tarptautinei kontrolei“, - internete paskelbtame vaizdo įrašė sakė sukilėlių Aukščiausiosios karinės tarybos pirmininkas Salim Idriss.

S. Idriss teigimu Damaskui pripažinus turint cheminių ginklų, kurie neva reikalingi

EUROPOS PARLAMENTAS RAGINA RUSIJĄ NETRUKDYTI

Strasbūras, rugsėjo 12 d. (ELTA). Ketvirtadienį priimtoje rezoliucijoje Europos Parlamentas ragina Rusiją gerbti ES rytinių kaimynių laisvę apsispręsti dėl jų integracijos į ES. Rusijos taikomos prekybos sankcijos Ukrainai ir Moldovai bei grasinimai Armėnijai yra nepriimtino Rusijos spaudimo pavyzdžiai, pažymi EP.

Neseniai Rusija uždraudė didžiausio Ukrainos saldumynų gamintojo produkcijos importą

apsiginti nuo Izraelio branduolinio arsenalo, Bashar al-Assad turi prisiimti atsakomybę.

„Mes prašome, kad tarptautinė bendruomenė nesutiktų su cheminių ginklų perdavimu, tačiau priverstų pažeidę atsakyti ir įvykdytų jam teisingumą Tarptautiniame Baudžiamajame Teisme, - sakė S. Idrissas. - **Pašalinti nusikaltimo įrankius yra viena, o nusikaltėliui įvykdyti teisingumą - visai kas kita**“.

bei apribojo Moldovos vynu importą, siekdama atgrasinti minėtas šalis nuo asociacijos susitarimų pasirašymo ar parafavimo per lapkričio 28-29 d. Vilniuje vyksiantį ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimą. Tikimasi, kad jo metu Ukraina pasirašys, o kitos Rytų partnerystės šalys parafuos asociacijos ir laisvos prekybos susitarimus su ES, praneša Parlamento spaudos tarnyba.

EP nariai smerkia nepriimtina Rusijos spaudimą Rytų partnerystės šalims ir kviečia gerbti nepriklausomų valstybių suverenumą, nesikišti į jų vidaus reikalus ir konstruktyviai prisidėti prie politinio ir ekonominio stabilumo regione. Europarlamentarai pažymi, kad šios šalys turi teisę laisva valia kurti santykius su pasirinktais partneriais.

Parlamentas pažymi, kad Rusijos ketinimas toliau laikyti Rytų partnerystės regioną savo išskirtinės įtakos sfera

LIETUVAI PRISIEKĖ 69 NAUJI KARIAI

Rugsėjo 13 d. Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke Rukloje priesaiką Lietuvos Respublikai davė 69 dvidešimt antrosios Bazinių karinių mokymų laidos kariai.

Prisiekusių karių vardu priesaikos tekstą skaitė ir dalinio kovinę vėliavą pagerbė jaunesnysis eilinis Artūr Sivinskij.

Iškilmingoje karių priesaikos ceremonijoje dalyvavo Mokymų ir doktrinų valdybos vadas pulkininkas Danas Mockūnas, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininko pavaduotojas pulkininkas leitenantas Valerijus Šerelis, kiti svečiai ir karių artimieji.

Prisiekusius karius palaimino ir sveikinimo žodį tarė Ruklos įgulos vyresnysis kapelionas majoras Arnoldas Valkauskas.

„Kad priesaikos žodžiai aidėtų ne tik Ruklos miškuose, bet svarbiausia – jūsų širdyse“, – sakė Mokymų ir doktrinų valdybos vadas plk.

Lietuvos kariams NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų operacijoje Afganistane toliau tarnauja šalies pietuose dislokuotas Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgų eskadronas, afganistaniečius pilotus rengianti Lietuvos vadovaujama Oro pajėgų mokymo grupė, logistinę paramą teikiantis Nacionalinės paramos elementas, NATO operacijos štabuose tarnaujantys karininkai ir Lietuvos specialiosios misijos vadovo apsaugos grupė.

LR KAM inf.

D. Mockūnas.

Baziniai kariniai mokymai (BKM) pradėti rengti nuo 2011 m. rugsėjo mėnesio. 2011 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Karo prievolės įstatymo pakeitimas, atvėręs galimybę 2008 m. sustabdytą šaukimą į privalomąją pradinę karo tarnybą pakeisti savanoriškais trijų mėnesių trukmės Baziniais kariniais mokymais. Į BKM kviečiami visi norintys 18-38 m. vyrai ir moterys. Jaunuoliams, baigusiems 12 savaičių truncančius bazinius karinius mokymus, įskaitoma privalomoji pradinė karo tarnyba, sėkmingai baigę mokymus pretenduoja sudaryti profesinės karo tarnybos sutartis. Jaunuoliams, atlikusiems Bazinius karinius mokymus, yra numatytos skatinamosios priemonės – dalies sumokėtos studijų kainos kompensavimas, darbo ir įdarbinimo subsidijavimas, pirmenybė darbinantis į valstybės tarnybą, kai keli kandidatai surenka vienodus rezultatus ir kitos. **LR KAM inf.**

(Atkelta iš 5 psl.)

SOVIETINĖS...

kreiptis į vyriausybės patarėją N. Tumėnaitę, nes ji nedalyvavo, tik paaiškino, kad archyvai komisijos veiklos prarasti, išblaškyti.

LLKS ne kartą kreipėsi į aukščiausias respublikos institucijas, kultūros ministeriją, savivaldybę dėl skulptūrų pašalinimo, tačiau gaudavome atsakymus, kad jas saugo valstybė. Nematydama kol kas kitos išeities, pritardama G.Umbraso projektui, LLKS išsiuntė raštą savivaldybei, prašydama pritvirtinti atitinkamo turinio plokštes prie kiekvienos skulptūros lietuvių, anglų ir būtinai rusų kalbomis. Gera žinia, kad neatsiranda, paskelbus konkursą, norinčių restauruoti skulptūras. Konkursas pratęstas. Tikėtina, kad norinčių restauruoti skulptūras ir neatsiras. Tada vienas kelias – jų perkėlimas į Grūto parką ir išregistravimas iš paveldo registro. Lietuvos Laisvės kovotojų sąjunga buvo gavusi pažadus išgauti į Grūto parką Petro Cvirkos ir Liudo Giros paminklus, tačiau pažadas dar neištesėtas. Yra ir daugiau paminklinių ženklų-simbolių, kurie labiau atstovauja okupaciniam, o ne kultūriniam paveldui.

Eina Nepriklausomybės atkūrimo trečias dešimtmetis, todėl tikrai atėjo metas priklausomybę simbolizuojančius objektus, kuriuos kai kas, ypač buvę okupantai, dar adoruoja, siųsti į istorijos šiukšlyną arba į tam parinktą vietą.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija Čikagoje rugsėjo 8-15 d. kvietė visus dalyvauti kasmetiniuose Šiluvos atlaiduose, kuriuos vedė Vyskupų konferencijos vicepirmininkas vyskupas Rimantas Norvila iš Lietuvos. Rugsėjo 15 d., sekmadienį, Šiluvos atlaidų uždarymo dieną, vyko metinis Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos pokylis. Šiais metais parapija švenčia 86-erius gyvavimo metus. Nuotraukoje vyskupas Rimantas Norvila.

(Atkelta iš 9 psl.)

36 KŪRĖJAI...

premiją. Vizualiojo meno kūrėjams pretendentų sąrašė atstovauja Svajonė ir Paulius Stanikai, Eglė Rakauskaitė, Dainius Liškevičius, Artūras Raila.

Net trijų teatrų - Lietuvos nacionalinis operos ir baletų, Kauno valstybinio muzikinio ir Valstybinio Vilniaus mažojo atstovai Nacionalinę premiją siūlo skirti mados ir teatro kostiumų kūrėjui Juozui Statkevičiui.

Lietuvos nacionalinių kultūros ir meno premijų komisiją, kuriai vadovauja istorikas Alfredas Bumblauskas, sudaro literatūrologas Mindaugas Kvietkauskas, fotomenininkas Stanislovas Žvirgždas, rašytojas Donaldas Kajokas, dirigentas Juozas Domarkas, skulptorius Robertas Antinis, menotyrininkė Lolita Jablonskienė, architektas Saulius Juškyš, kompozitorius Algirdas Martinaitis, teatrologė Irena Veisaitė ir kino režisierius Audrius Stonys.

Nuo 1989 metų Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos kasmet teikiamos už reikšmingiausius pastarųjų 7 metų Lietuvos ir Pasaulio lietuvių bendruomenės menininkų sukurtus kūrinius, viena premija taip pat gal būti skiriama už viso gyvenimo indėlį į kultūrą ir meną. Nacionalinės premijos laureatai išrenkami ir paskelbiami gruodžio mėnesį, o premijas įteiks Lietuvos Respublikos Prezidentė Vasario 16-osios proga.

Kasmet teikiama ne daugiau kaip šešios Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos, kurių kiekvienos dydis – 104,000 Lt.

TIKIMĖS, KAD JAV ĮVYKDYS TEISINĖS PAGALBOS PRAŠYMĄ

Vilnius, rugsėjo 12 d. (ELTA). Su Seimo Pirmininku Vydu Gedvilu susitikęs generalinis prokuroras Darius Valys tikisi, kad JAV pareigūnai įvykdys teisinės pagalbos sutartį, siekiant nustatyti Seimo narės Neringos Venckienės buvimo vietą ir įteiks jai šaukimą atvykti į apklausą.

„Yra išsiųstas teisinės pagalbos prašymas JAV ir vyksta gana aktyvus bendradarbiavimas su JAV teisėsaugos institucijomis šiuo klausimu. Tikimės, kad teisinės pagalbos prašymas bus įvykdytas. Šaukimo įteikimas yra tiek įprasta procedūra, ji nuolat vykdoma, nes šaukimai tik ir įteikiami teisinės pagalbos prašymo forma”, - ketvirtadienį žurnalistams sakė D. Valys.

Jis taip pat patvirtino, kad prokurorai neprašo suimti N. Venckienės.

„Šiuo metu yra pavesta JAV teisėsaugos institucijoms nustatyti įtariamios buvimo vietą ir įteikti jai šaukimą, iškvieisti į apklausą”, - teigė D. Valys.

Generalinio prokuroro nuomone, Šiaulių prokurorė, kuri organizuoja išteisininį tyrimą, „veikia nuosekliai ir adekvačiai, įvertindama nusikaltimo padarymo sunkumą, įtariamą asmenybę ir taip toliau”.

Ieškant N. Venckienės, D. Valys teigė matęs pažangą „duomenų rinkimo prasme”. „Prokuratūra yra informuota apie galimą įtariamios buvimo vietą”, - aiškino prokuratūros vadovas.

Kaip skelbė žiniasklaida, N. Venckienė galimai pastebėta Čikagoje.

LAIŠKAI

GERKIM PO LAŠIUKĄ...! GERKIM PO LAŠIUKĄ...!

Vėl susirinkom pasidalyti naujienomis ir įspūdžiais jaunimo vasaros atostogoms pasibaigus. Šį kartą buvo keli nuostabūs jaunuoliai mūsų tarpe.

Visi nuogaštavome nuolatinio Amerikos kišimosi į tolimų tautų kivirčius, apleidus savo piliečių vargus ir skurdą, milijonai jaunuolių nesugebančių rasti pinigėlių tęsti aukštesnių išsilavinimų. Matosi Amerikos žlugimas ir karštakošių, kaip McCain, nuolat ieškant priežasties ir sukelti nesutarimus tarp valstybių. Pasigailėjome Amerikos bedarbių ir bemokslų likimu. Lietuvos mokslai, lietuviybė, tautiškumas baisesiau naikinamas dabartinės Lietuvos nepriklausomybės laikais, nei Stalino okupacijos metais: Lietuvos švietimo ministerija išleido istorijos vadovėlius labai brangius su daug paveikslėlių ir daug klaidinančio mokslo. Visuose kultūringuose kraštuose istorija pradedama mokinti nuo trečio pradinės mokyklos skyriaus, vadovėliai sukurti ugdant savo Tėvynei meilę ir garbę. Dabar Lietuvoje to nėra. Didelis smūgis sužinojus, kad šiais metais nuo antro pradinės mokyklos skyriaus vaikai, verčiami mokintis svetimą kalbą – tai yra anglų kalbą kol dar vaikučiai neišmokė nei skaityti nei rašyti savąją gimtąją kalbą. Tų vaikučių tėveliai labai susirūpinę, kad tokia jaunime amžiuje vaikai prievartaujami mokintis tolimą svetimą kalbą. Tėvai kalbėjosi su mokyklų direktoriais, protestavo dėl anglų kalbos mokymo, gavo tik šaltą direktorių atsakymą: „mokiname anglų kalbą”. Ar tai nėra Lietuvos nutautinimas? Viso pasaulio lietuviai turėtų pakelti triukšmą, kad pasiektų kurčias ausis Lietuvos švietimo ministerijoje ir prezidentūroje!

Įdomu kas iš tikro Lietuvoje pasiryžę sunaikinti Lietuvoje tautiškumą ir lietuvišką kultūrą? Adamkaus prezidentavimo laikų švietimo ministras nesidomėjo tautiškumu ir Lietuvos švietimu, o kultūros ministru paskyrė rusą dainininką, kuris padaręs daug gėdos Lietuvai patyliukais buvo nušalintas...

Skaitėme Amerikos lietuvių spaudos laikraščius ir gaila matyti, kad kai kurie laikraščiai, neminėdavo jų, užima daug vietos spausdindami nelietuviškų maisto receptus, kuriais lietuviai visai nesidomi. Matosi, kad tokiais rašiniais norima užpildyti laikraščio lapus, nukreipti dėmesį į nereikšmingus Lietuvai rašinėlius, kaip toliau rašyta apie baikerius ir kitais

nevertingais raštais. Įdomu žinoti, nejaugi visi Lietuvai labai svarbūs klausimai suprantamai išsiaiškinti, nejaugi mūsų spauda nori nuvesti mus į dykumas? Ilgus rašinius apie baikerius, kiekvienas suaugęs žmogus žino, kad motociklais važinėti yra labai rizikinga pramoga ir subrendę žmonės tokių rizikų nesiima. Nes žino, kad pavojus gyvybei yra labai didelis, tai kodėl rašyti? Ilgi straipsniai apie Zarasų žydus, kurie iš Lietuvos važiavo į New York, grįžo į Lietuvą, vežėsi indus atskirus pieniškam ir mėsiskam maistui. Čia nutraukė mūsų pokalbį 14-metė žvali graži lietuvaite, praleidusi vasarą vienoje lietuvių stovykloje Amerikoje. Ji užklausė: kodėl reikia atskirų indų pieniškam ir mėsiskam maistui, juk maistas pieniškas ar mėsiskas eina į tą patį skrandį ir per tą pačią burną, o gal jie turi dvi burnas vieną pieniškam kitą mėsiskam maistui...? Ji prajuokino mus visus, bet atsakymo niekas neturėjo. Papasakojo apie stovyklą, kur jaunimas tarpusavy kalbėjo angliškai lietuviškų programų ir lietuvių kalbos mokymų galiu sakyti mažai buvo, bet susipažinom lietuvišku gardžiu gėriu krupniku. Net tautiniu gėrimu krupninkas buvo pavadintas ir visi jo paragavome, tikrai skanus ir dainavome: „gerkim po lašiuką, gerkim po lašiuką iš to mažo buteliuko”. Stovyklos vaikai galiu pasakyti alkoholio negėrė, bet vakare pastebėta keletą motinėlių besikalbėdamos gurkšniavo. Buvo kelios lietuvių kalbos žinovės, lituanistės, taip jos save vadino, bet man atrodė, kad tai lietuvių kalbos darytojos, nes jos naudojo ir mum patarė naudoti angliškų žodžius su lietuviškų žodžių galūnėmis. Tai sudaro naują modernią lietuvių kalbą, kuri neatsilieka nuo naujų technologijų. Man ir mano pažystamoms draugėms ir draugams toks lietuvių kalbos keitimas į blogą nelabai patiko, bet su tomis ponioms aiškintis buvo neįmanoma. Į mūsų klausimus ar paprašytus paaiškinimus trumpai atsakydavo, taip jau lituanistų nutarta taip yra taip ir bus. Mes jauni neturime tos gilios patirties, bet mums atrodo, kad tai yra tyčinis lietuvių kalbos ir lietuviybės naikinimas.

Baigę vakaronę visi skirstėmės palinkėdami vieni kitiems pasimatyti per ateinančią pasisvečiavimą.

*Algis Virvytis,
Boston, MA*

„DIRVAI” AUKOJO

Z.Dučmanas, Wicliffe, OH.....30
A.Stepaitis, Arlington Hts., IL .30
B.Flynn, Madeira, OH.....22
R.Botyrius, Richland, MI20
V.Leger, N.Olmsted, OH20
A.Pažiūrienė, Oak Park, CA.....20
J.Radvenis, Los Angeles, CA.....2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

GERBIAMAS REDAKTORIAU,

Rašau atitaisyti klaidingą informaciją apie Kraučiuos. Rožės Ražauskienės laiške liepos 23 d. laidoje. Mes niekad nebuvo „svečio kėdėje” per bet kurį Michigan LB apygardos suvažiavimą. Suvažiavimus lankėme po to kai įsteigėme Bendruomenės skyrių Lansing’e ir jį atstovavome. Prie to, jau ketvirtą metą, t.y. antra kadencija, esu apygardos sekretorė. Gaila, R. Rožanskienė suvažiavime nedalyvavo ir nematė, kas kokioje kėdėje sėdėjo.

Jūsų atspaudintos rezoliucijos buvo per suvažiavimą pateiktos kaip dalis pranešimo iš Lietuvos veiklos. Laima Mazilauskienė jų nepateikė nei Lietuvai nei Pasaulio Lietuvių Bendruomenei.

Su pagarba,
*Gražina Kriaučiūnienė,
LB Michigan apygardos sekretorė*

NAUJI MOKSLO METAI KARALIAUČIAUS LIUDVICO RĖZOS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Lietuvos generalinis konsulas Karaliaučiuje Vaclovas Stankevičius rugsėjo 11 dieną Lietuvos generaliniame konsulate susirinkusius Liudvico Rėzos lituanistinės sekmadieninės mokyklos bendruomenės narius pasveikino su naujaisiais mokslo metais.

Mokytojams ir tėveliams jis padėkojo už ryžtą mažuosius vedant lietuviybės keliu, pažadėjo visapusę generalinio konsulato paramą mokyklai ir padovanojo mokymo priemonių rinkinį bei Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos 1990-ųjų kovo 11-osios Akto „Dėl Lietuvos Nepriklausomos Valstybės atstatymo” faksimilinę kopiją.

Mokytoja Laima Meščerikova pristatė būsimą mokymo programą, aptarė organizacinius klausimus. Šiomet prie 28 užsiėmimų mokykloje tęsiančių vaikų prisijungs ir 10 naujų moksleivių. Liudvico Rėzos lituanistinė mokykla gerai žinoma ne tik Karaliaučiuje, bet ir Lietuvoje. *LR URM inf.*

Lietuvos krepšinio rinktinės treneris Jonas Kazlauskas. T. Tumalovičiaus nuotr.

RINKTINĖ PABUDO SU BAISIA JĖGA
LIETUVA – PRANCŪZIJA 76:62

Lietuvos krepšininkų žodžiai nebuvo Beverčiai ir tušti. Jie pakilo iš pelenų. Su nauja jėga. Labai grėsminga ir galinga. Nuo kelio nušluoti prancūzai. Pirmoji akistata Europos čempionato antrajame etape baigėsi fantastiška Lietuvos rinktinės pergale – 76:62 (16:10, 16:17, 19:15, 25:20).

Nuo rungtynių pradžios iki pabaigos Lietuvos rinktinė sužaidė drausmingai ir labai išmintingai. Beveik visą mačą pirmavę mūsiškiai varžovams net neleido pagalvoti apie pergalę. Geriausiai iki šiol Europos čempionate puolusiai komandai lietuviai atsuko aštrius gynybos dantis ir įsirašė į savo sąskaitą antrąjį tašką E grupėje.

Nugalėta Europos vicečempionė. Bet svarbu ne tik tai. Svarbu, kaip nugalėta ir ką trečiadienio vakarą pademonstravo daugybės kritikos sulaukusi nacionalinė mūsų šalies komanda. Naujas etapas – naujas ir visai kitoks žaidimas. Visi įrodymai buvo

pateikti aikštėje.

Jono Kazlausko kariauna žengė tvirtą žingsnį ketvirtfinalio link.

„Sunku pasakyti, kas man buvo nutikę ankstesnėse rungtynėse. Reikėjo nugalėti save, šiandien tai pavyko geriau. Kaip po grupės varžybų nereikėjo per daug liūdėti, taip šiandien nereikia per daug džiaugtis. Treneris sakė, kad dar nieko nelaimėjome, taigi nėra ko per daug girti – dar laukia daug svarbių rungtynių. Šiandien buvome kaip vienas kumštis, pagaliau žaidėme greitai ir laisvai, dėl to ir laimėjome”, – po mačo kalbėjo pirmą kartą Europos čempionate savo sėkmingai pasirodęs Mindaugas Kuzminskas. Krepšininkas pelnė 10 taškų, atkovojo 4 kamuolius ir demonstravo per kraštus besiliejantį džiaugsmą po sėkmingai sužaistų komandos epizodų.

Prancūzų negelbėjo nei NBA žvaigždė Tony Parker, nei kiti vedantieji. „San Antonio Spurs” įžaidėjas pelnė tik 11 taškų, o iki šiol viduti-

niškai 80,6 taško pelnusiems prancūzams gerokai pritrūko iki vidurkio.

Lietuvos rinktinė: Renaldas Seibutis 15, Jonas Valančiūnas 13, Linas Kleiza 11, Mindaugas Kuzminskas 10, Mantas Kalnietis 8, Martynas Pocius 7, Darjušas Lavrinovičius 4, Robertas Javtokas 4, Jonas Mačiulis 3, Donatas Motiejūnas 1.

Prancūzijos rinktinė: Nando de Colo 12, Tony Parkeris 11, Alexis Ajinca 10, Nicolas Batumas 8, Mickaelis Gelabale 7, Borisas Diaw 7, Johanas Petro 4.

Statistiniai rodikliai (Lietuva – Prancūzija): Dvitaškiai: 21/39 (53,8 proc.) – 21/44 (47,7 proc.) Tritaškiai: 5/19 (26,3 proc.) – 5/21 (23,8 proc.) Baudų metimai: 19/23 (82,6 proc.) – 5/9 (55,6 proc.) Atkovoti kamuoliai: 28 – 25 Klaidos: 9 – 9 Perimti kamuoliai: 5 – 6 Rezultatyvūs perdavimai: 13 – 15.

TARPTAUTINIS OLIMPINIS KOMITETAS
TURI NAUJĄ PREZIDENTĄ

Rugsėjo 10 d. išrinktas naujasis Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) prezidentas. Juo tapo 59-erių vokiečių **Thomas Bach**, iki šiol užėmęs viceprezidento pareigas, pranešė *BBC*. Rinkimai įvyko Argentinoje vykstančioje 125-oje Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) sesijoje.

Jis pakeitė 12 metų šį postą užėmusį Jacques Rogge.

Th. Bach - 10-as organizacijos prezidentas - TOK vado-

vaus aštuonerius metus, po to jo kadencija gali būti pratęsta dar ketveriems metams.

Iš viso į Tarptautiniam olimpiniam komitetui vadovauti panoro 6 pretendentai.

Naujas TOK prezidentas tapo eiliniu Senojo žemyno atstovu, vadovausiančiu organizacijai. Vieninteliu TOK prezidentu - ne Europos atstovu - buvo amerikietis Avery Brundage, kuris organizacijai vadovavo 1952-1972 metais.

APLANKĖ VĖŽIU
SERGANČIUS VAIKUS

Lietuvos žurnalistų sąjungos sporto žurnalistų klubas „PRESS’as” tęsia gražią tradiciją ir mokslo metų pradžioje kartu su garsiais sportininkais lanko vėžiu sergančius vaikus. Rugsėjo 13 d. Vilniaus Santariškių vaikų ligoninės onkohematologijos skyriuje vaikus aplankė olimpinis čempionas disko metikas Virgilijus Alekna.

Tituluočiausias Lietuvos sportininkas vaikams parodė iškovotus medalius, o sporto žurnalistai vaikams padovanojo specialiai pagamintus vardinius marškinėlius. Vėliau vaikai į orą paleido 100 balionų su savo svajonėmis. *LRT*

R. BERANKIS - TENISO TURNYRO LIUKSEMBURGE
VIENETŲ VARŽYBŲ KETVIRTFINALYJE

Antrą pergalę „ATP Challenger Tour” serijos „ATP Roller Open” vyrų teniso turnyre Liuksemburge, kurio prizų fondą sudaro 64 tūkst. eurų, iškovojo 23-ųjų metų Ričardas Berankis. 115-ą vietą ATP klasifikacijoje užimantis bei septintas pagal reitingą turnyre pajėgiausias Lietuvos tenisininkas rugsėjo 12 d. vienetų varžybų aštuntfinalyje per 1 valandą ir 10 minučių 7:6 (7:5), 6:1 nugalėjo 21-erių metų vengrą Marton Fucsovics (ATP-243).

Lietuvius pateko į ketvirtfinalį, užsitikrino 17 ATP reitingo taškų bei 1,850 eurų čekį.

R. Berankio varžovas vienetų varžybų ketvirtfinalyje 82-a planetos raketė ketvirtas pagal skirstymą 27-erių metų

vokietis Tobias Kamke, kuriam aštuntfinalyje 6:3, 5:7, 4:1 įskaityta pergalė prieš mačą nebaigusį 27-erių metų Faruch Dustov (ATP-218) iš Uzbekistano.

Dvejetų varžybų ketvirtfinalyje R. Berankio ir baltarusio Sergej Betov duetas žais su vokiečiais Benjamin Becker ir T. Kamke. Patekę į ketvirtfinalį lietuvius su baltarusiu užsitikrino 850 eurų čekį bei po 17 ATP dvejetų reitingo taškų.

Turnyro Liuksemburge vienetų varžybų nugalėtojai kartu su pagrindiniu prizu atiteks 90 ATP klasifikacijos taškų bei 9200 eurų čekis, o dvejetų varžybas laimėję tenisininkai pasidalins 3,950 eurų bei uždirbs po 90 ATP dvejetų reitingo taškų. *LRT*

Now serving all Lithuanians in Ohio
as well as former Taupa members.

Latvian Cleveland
Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net
www.latvianclevelandcu.org

We offer personal service.
Savings, CD's, IRA's, loans,
online banking, direct deposit,
wires to Lietuva and more...

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com